

ÒRGAN JUNTA DE GOVERN LOCAL		
DATA 30/05/2025	CARÀCTER SESSIÓ ORDINÀRIA	NÚM. ORDE 57
UNITAT 02230 - SERVICIO DE IGUALDAD		EFFECTES GESTIÓ N
EXPEDIENT E-02230-2023-000114-00		PROPOSTA NÚM. 9
ASSUMPTE SERVICI D'IGUALTAT. Proposa aprovar l'actualització del Protocol 'Ací actuem' contra la violència sexual en espais d'oci i entreteniment de València.		
RESULTAT APROVAT		CODI 00002-O-00057

"HECHOS

PRIMERO. Mediante moción de fecha 22/05/2025 de la concejala de Igualdad, se ha dispuesto:

'De conformidad con el mandato constitucional establecido en el artículo 9.2 de la Constitución Española, corresponde a los poderes públicos promover las condiciones necesarias para que la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sea real y efectiva. No obstante, en la sociedad actual persisten situaciones de desigualdad motivadas por razón de sexo, que requieren una intervención activa por parte de las Administraciones Públicas.

En el marco de las competencias atribuidas a esta Concejalía en materia de promoción de la igualdad entre mujeres y hombres, así como de lucha contra la violencia de género, se elaboró el PROTOCOLO 'AQUÍ ACTUAMOS' CONTRA LA VIOLENCIA SEXUAL EN ESPACIOS DE OCIO Y ENTRETENIMIENTO DE LA CIUDAD DE VALÈNCIA, aprobado mediante acuerdo de la Junta de Gobierno Local de fecha 19 de mayo de 2023.

En el propio Protocolo, esta Concejalía asumió el compromiso de revisar y actualizar su contenido tras un año de aplicación, en colaboración con los agentes vinculados a los espacios de ocio de la ciudad. Dicho proceso de evaluación ha concluido, por lo que procede avanzar en la aprobación de su actualización.

En consecuencia, se insta al Servicio de Igualdad para que lleve a cabo las actuaciones necesarias a fin de aprobar la ACTUALIZACIÓN del PROTOCOLO 'AQUÍ ACTUAMOS' CONTRA LA VIOLENCIA SEXUAL EN ESPACIOS DE OCIO Y ENTRETENIMIENTO DE LA CIUDAD DE VALÈNCIA'.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

SEGUNDO. Obra en el expediente informe técnico de fecha 23/05/2025 del Servicio de Igualdad que dice:

'El 19 de mayo de 2023, la Junta de Gobierno Local aprobó el Protocolo Aquí actuamos contra la violencia sexual en espacios de ocio y entretenimiento de València para ofrecer una herramienta útil y eficaz en caso de situaciones de violencia sexual en los espacios de ocio como salones de fiesta, discotecas, establecimientos hoteleros o de restauración, festivales, centros comerciales, salas de cine, casinos o salas de juego etc., con ubicación en el municipio de València y pedanías, y facilitar a las empresas que se adhieran al mismo los materiales necesarios para su implementación, así como la formación al personal de estos establecimientos para su correcta aplicación.

Para la elaboración de este protocolo se inició la relación con las asociaciones y coordinadoras de las empresas de ocio y entretenimiento de la ciudad, en una reunión conjunta, con el objetivo de que colaborasen en su redacción y se acordase un documento participativo que asumiesen como propio las empresas, a través de sus asociaciones representativas y así fue redactado dicho documento.

En la misma introducción del protocolo se expresa textualmente que la pretensión de este protocolo es ser de la máxima utilidad para cumplir con su objetivo, por lo que será un documento vivo y abierto que se irá adaptando a medida que se vaya implementando y que se vayan detectando aspectos que ayuden a reforzarlo y a ser lo más útil y actualizado posible. Asimismo en el punto 6.1., entre los compromisos del Ayuntamiento de València, se expresa Ir actualizando el protocolo para adecuarlo a las necesidades detectadas o sobrevenidas.

En la reunión informativa mantenida el 7 de noviembre de 2023 con las entidades y empresas del sector, la concejala de Igualdad se comprometió a actualizar el protocolo en cuanto se cumpliera su primer año de aprobación, contando también su colaboración para garantizar su correcta actualización e implementación, por lo que el 20 de junio de 2024 se inició desde el servicio de Igualdad un proceso de evaluación y de participación con dichas asociaciones y empresas, que fueron remitiendo sus diferentes evaluaciones y propuestas.

Una vez recabadas todas las aportaciones, se procedió a actualizar el documento del Protocolo Aquí actuamos contra la violencia sexual en espacios de ocio y entretenimiento de València, siendo este el documento actualizado que se propone para una nueva aprobación por parte de la Junta de Gobierno Local'.

Junto al informe se adjunta el texto del protocolo actualizado.

A los anteriores hechos, resultan de aplicación los siguientes:

FUNDAMENTOS DE DERECHO

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

ÚNICO. El órgano competente para la aprobación del presente protocolo es la Junta de Gobierno Local.

De conformidad con los anteriores hechos y fundamentos de Derecho, se acuerda:

Único. Aprobar la actualización del Protocolo 'Aquí Actuamos' contra la violencia sexual en espacios de ocio y entretenimiento de la ciudad de València, cuyo texto integrado actualizado se adjunta al presente acuerdo como documento anexo, en cumplimiento del compromiso asumido por la Concejalía de Igualdad tras su primer año de aplicación."

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

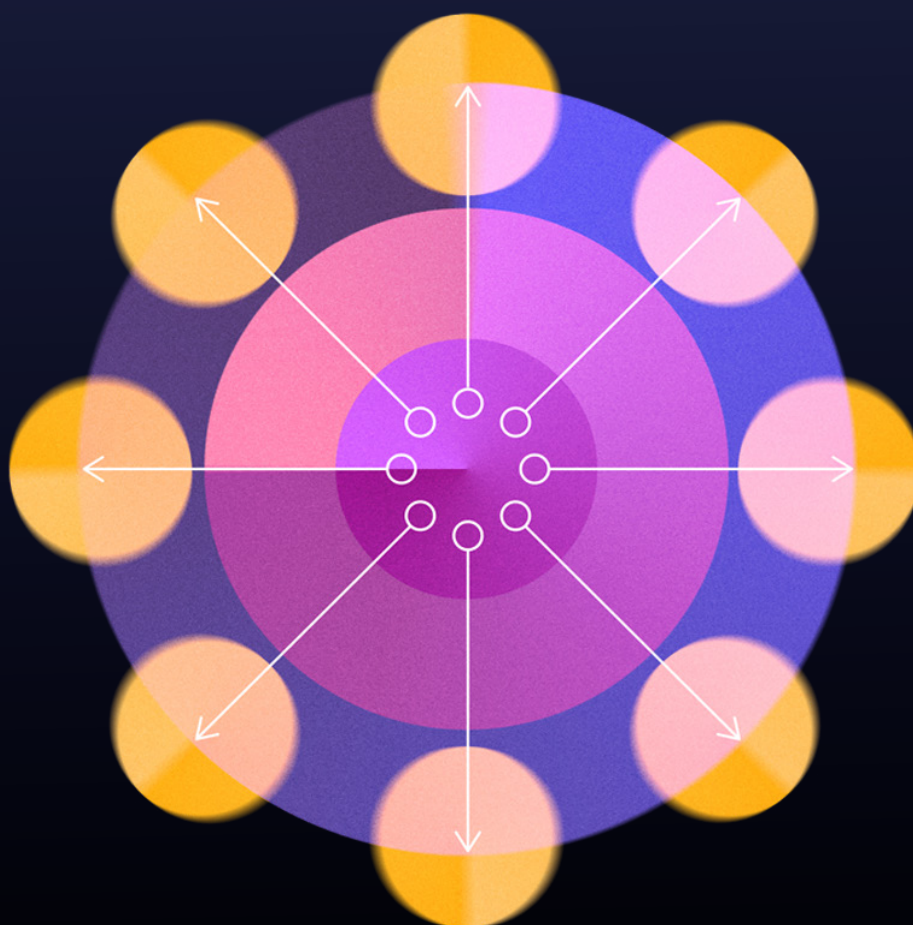
Id. document: wuLx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOLO

AQUÍ ACTUAMOS

contra
la violencia
sexual

en espacios de ocio y entretenimiento de València

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

CONTENIDO

CONTENIDO

/1

INTRODUCCIÓN ____ 3

/2

**VIOLENCIA SEXUAL:
MARCO CONCEPTUAL Y
JURÍDICO** ____ 5
2.2. MARCO JURÍDICO ____ 6
2.3. CONCEPTUALIZACIÓN ____ 7

/3

**PROTOCOLO
DE ACTUACIÓN** ____ 8
3.1. ÁMBITO DE APLICACIÓN DEL PROTOCOLO ____ 9
3.2. PRINCIPIOS GUÍA DEL PROTOCOLO ____ 9
3.3. EJES DEL PROTOCOLO ____ 10
I. INSTRUCCIONES PARA LA PREVENCIÓN ____ 10
II. INSTRUCCIONES PARA LA DETECCIÓN ____ 11
III. INSTRUCCIONES PARA LA ACTUACIÓN ____ 13

/4

**RECURSOS PARA LA
DERIVACIÓN** ____ 26

/5

**SEGUIMIENTO Y EVALUACIÓN
DEL PROTOCOLO** ____ 29

/6

**COMPROMISO
"AQUÍ ACTUAMOS"** ____ 30
6.1. COMPROMISO DEL AYUNTAMIENTO
DE VALENCIA ____ 31
6.2. COMPROMISO DEL ESPACIO DE
OCIO Y ENTRETENIMIENTO ____ 31

/7

**RECOMENDACIONES DE
MEDIDAS GENERALES
PARA EL FOMENTO DE LA
IGUALDAD DE MUJERES
Y HOMBRES** ____ 32

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

INTRODUCCIÓN

/1

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

La violencia sexual constituye una de las formas de violencia contra las mujeres que nuestra sociedad debe combatir para construir espacios de convivencia libres de conductas violentas, donde toda la ciudadanía pueda disfrutar en igualdad de condiciones.

Para ello, es fundamental que toda la sociedad se comprometa a trabajar para erradicar este tipo de violencia promoviendo los valores de igualdad, la libertad y el respeto entre todas las personas. Es en este contexto donde el sector del ocio y entretenimiento juega un importante papel, ya que constituyen espacios de interacción y relación entre mujeres y hombres. Aunque la variedad de locales es amplia es fundamentalmente en discotecas, salas de concierto, festivales, centros, locales comerciales, bares, restaurantes y pubs donde resulta crucial impulsar la igualdad y luchar contra la violencia sexual.

El sector del ocio y el entretenimiento ha puesto de manifiesto su compromiso por el cambio y la concienciación social, promoviendo ambientes de interacción y diversión seguros. Este compromiso se ha materializado en iniciativas desarrolladas durante los últimos años dirigidas a promover conductas seguras responsables y respetuosas en relación con la convivencia ciudadana, la seguridad vial, la prevención del consumo de sustancias adictivas o la promoción de la accesibilidad en los locales de ocio y entretenimiento, entre otras.

Se trata, por tanto, de un sector que reúne las condiciones y la oportunidad para afrontar el cambio y la evolución de los valores sociales, en un horizonte de respeto y de contribución a la creación de entornos seguros y con un papel proactivo en la promoción de comportamientos positivos exentos de violencia.

Por todo ello la Concejalía de Igualdad del Ayuntamiento de Valencia ha diseñado el Protocolo "Aquí actuamos" para la prevención de la violencia sexual en los espacios de ocio y entretenimiento, contando con la colaboración de gran parte de los establecimientos del sector adheridos así como de las organizaciones sectoriales de la ciudad de València.

El protocolo establece como objetivo prioritario dotar a los espacios de ocio y entretenimiento de recursos para la creación de una cultura organizacional de rechazo y disuasión de las conductas machistas con la implicación de todo el personal, para la prevención, detección y actuación de los posibles casos de violencia sexual.

Así, mediante la definición y estableciendo las pautas de actuación y los roles que debe desempeñar el equipo humano del local, persigue la correcta reacción y actuación de la cadena de mando del personal de los locales de ocio y entretenimiento ante los posibles casos de violencia sexual, para garantizar la adecuada atención y protección de las mujeres, ante cualquier caso de violencia sexual, así como para la correcta, adecuada y ágil coordinación del establecimiento con los servicios de emergencia y las fuerzas y cuerpos de seguridad en los casos en que sea necesaria su intervención.

El protocolo "Aquí Actuamos" contra la violencia sexual genera un escenario institucional de encuentro, colaboración y diálogo entre la administración municipal y el sector de ocio y entretenimiento. Esta alianza permitirá que el presente documento constituya un consenso dinámico, vivo y abierto que se adapte a los cambios y que evolucione de forma ágil con el objetivo de tener la máxima utilidad y actualización posible.

Este protocolo sigue la línea de actuación y tiene en cuenta las indicaciones del "Protocolo de actuación contra la violencias sexuales en espacios de ocio de la Comunitat Valenciana" elaborado por la Generalitat Valenciana que establece actuaciones preventivas y operativas hacia la víctima y el agresor cuando se produzca algún tipo de violencia sexual en espacios públicos y privados de ocio, así como a las entidades que promuevan estas actividades.

El Ayuntamiento de Valencia se coordinará con la Generalitat Valenciana principalmente para atender e informar en sus espacios de ocio y entretenimiento a las víctimas de violencia sexual, facilitando los contactos telefónicos y de ubicación de los servicios especializados y concienciar y prevenir situaciones de violencia sexual en sus espacios de ocio y festivales.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

VIOLENCIA SEXUAL
Marco Conceptual y jurídico

/2

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/2

VIOLENCIA SEXUAL Marco Conceptual y jurídico

2.1 MARCO JURÍDICO

La Organización Mundial de la Salud ha establecido la siguiente definición de violencia sexual:

“Todo acto sexual, la tentativa de consumar un acto sexual, los comentarios o insinuaciones sexuales no deseados, o las acciones para comercializar o utilizar de cualquier otro modo la sexualidad de una persona mediante coacción por otra persona, independientemente de la relación de esta con la víctima, en cualquier ámbito, incluidos el hogar y el lugar de trabajo

(OMS, 2011).

Con respecto a los actos concretos que se consideran violencia sexual, la misma organización determina que abarcan desde el acoso verbal hasta la penetración forzada y una variedad de tipos de coacción, desde la presión social y la intimidación hasta la fuerza física (OMS, 2013).

En el marco legal español, la Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual establece en su artículo 18 la responsabilidad de las administraciones públicas competentes para realizar actuaciones encaminadas a la detección e identificación de situaciones de violencia sexual, para lo que promoverá la elaboración de protocolos específicos de detección, actuación y derivación en el ámbito educativo, social y sanitario, con especial atención a las víctimas menores de edad y con discapacidad. Y en su artículo 16 establece que la Administración General del Estado y las comunidades autónomas con competencias en la materia, apoyarán a las Entidades Locales para que desarrollen políticas urbanísticas y de seguridad con enfoque de género que garanticen que los espacios públicos de los municipios sean seguros y accesibles para todas las mujeres, las niñas y los niños y que, además, las empresas integran la perspectiva de género en la organización de los espacios de sus centros de trabajo con el fin de que resulten seguros y accesibles para todas las trabajadoras.

La ley 7/2012, de 23 de noviembre, integral contra la violencia sobre la mujer en el ámbito de la Comunidad Valenciana, establece en su artículo 2 que:

“Se entiende por violencia sobre la mujer todo comportamiento de acción u omisión por el que un hombre inflige a la mujer daños físicos, sexuales, psicológicos y/o económicos basados en la pertenencia de esta al sexo femenino, como resultado de la situación de desigualdad y de las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres; así como las amenazas de tales actos, la coacción o la privación arbitraria de libertad, tanto si se producen en la vida pública como en la privada”.

Y en el artículo 3 la violencia sexual se tipifica como una de las manifestaciones de violencia sobre las mujeres. Los delitos constituyentes de violencia sexual se encuentran tipificados en el Código Penal, así como en las legislaciones en materia de igualdad y las leyes de regulación de las relaciones laborales.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/2

VIOLENCIA SEXUAL
Marco Conceptual y jurídico

2.2 CONCEPTUALIZACIÓN

De acuerdo con lo establecido en la Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual, y su posterior modificación mediante la Ley Orgánica 4/2023, de 27 de abril, esta ley orgánica es de aplicación a las mujeres, niñas y niños que hayan sido víctimas de violencias sexuales en España, con independencia de su nacionalidad y de su situación administrativa. Se elimina la distinción entre agresión y abuso sexual, considerándose agresiones sexuales todas aquellas conductas que atenten contra la libertad sexual sin el consentimiento de la otra persona.

La terminología y las tipologías de violencias sexuales que se definen en dicha ley orgánica y que se aplican a este protocolo son las siguientes:

- Las **violencias sexuales**, definidas en el artículo 3, entendidas como cualquier acto de naturaleza sexual no consentido o que condicione el libre desarrollo de la vida sexual en cualquier ámbito público o privado, incluyendo el ámbito digital.
- La **agresión sexual** se define como cualquier acto que atente contra la libertad sexual de otra persona sin su consentimiento. Sólo se entenderá que hay consentimiento cuando se haya manifestado libremente mediante actos que, en atención a las circunstancias del caso, expresen de manera clara la voluntad de la persona. Se consideran en todo caso agresión sexual los actos de contenido sexual que se realicen empleando violencia, intimidación o abuso de una situación de superioridad o de vulnerabilidad de la víctima, así como los que se ejecuten sobre personas que se hallen privadas de sentido o de cuya situación mental se abusare y los que se realicen cuando la víctima tenga anulada por cualquier causa su voluntad. (Tipología recogida en el artículo 178 del Código Penal).
- La **violación** se describe como la agresión sexual consistente en acceso carnal por vía vaginal, anal o bucal, o introducción de miembros corporales u objetos por alguna de las dos primeras vías. (Tipología recogida en el artículo 179 del Código Penal). Y se endurece la pena para las agresiones descritas anteriormente cuando concurra alguna de las siguientes circunstancias, según el artículo 180:
 - 1ª Cuando los hechos se cometan por la actuación conjunta de dos o más personas.
 - 2ª Cuando la agresión sexual vaya precedida o acompañada de una violencia de extrema gravedad o de actos que revistan un carácter particularmente degradante o vejatorio.
 - 3ª Cuando los hechos se cometan contra una persona que se halle en una situación de especial vulnerabilidad por razón de su edad, enfermedad, discapacidad o por cualquier otra circunstancia.
 - 4ª Cuando la víctima sea o haya sido esposa o mujer que esté o haya estado ligada por análoga relación de afectividad, aun sin convivencia.
 - 5ª Cuando, para la ejecución del delito, la persona responsable se hubiera prevalido de una situación de convivencia o de parentesco o de una relación de superioridad con respecto a la víctima.
 - 6ª Cuando el responsable haga uso de armas u otros medios igualmente peligrosos, susceptibles de producir la muerte o alguna lesión.
 - 7ª Cuando para la comisión de estos hechos la persona responsable haya anulado la voluntad de la víctima suministrándole fármacos, drogas o cualquier otra sustancia natural o química idónea a tal efecto.
- El **acoso sexual** comprende aquellos actos cometidos por quien solicite favores de naturaleza sexual, para sí o para un tercero, en el ámbito de una relación laboral, docente, de prestación de servicios o análoga, continuada o habitual, y con tal comportamiento provoque a la víctima una situación objetiva y gravemente intimidatoria, hostil o humillante, agravándose la pena si el culpable de acoso sexual hubiera cometido el hecho prevaliéndose de una situación de superioridad laboral, docente o jerárquica, o sobre persona sujeta a su guarda o custodia, o con el anuncio expreso o tácito de causar a la víctima un mal relacionado con las legítimas expectativas que aquella pueda tener en el ámbito de la indicada relación. (Tipología recogida en el artículo 184 del Código Penal).

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

/3

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

3.1. ÁMBITO DE APLICACIÓN DEL PROTOCOLO

Numerosos estudios muestran que las víctimas de los delitos de violencia sexual son, de forma muy mayoritaria, mujeres. También hay hombres que son agredidos sexualmente por otros hombres y estos tienen muchas dificultades para hacerlo visible.

Este protocolo **será de aplicación a los espacios de ocio y entretenimiento**, ya sean salones de fiesta, discotecas, establecimientos hoteleros o de restauración, festivales, centros comerciales, salas de cine, casinos o salas de juego con ubicación en el municipio de València y sus pedanías.

3.2. PRINCIPIOS GUÍA DEL PROTOCOLO

- **Atención prioritaria a la persona agredida.** En caso de que se detecte o se presencie una agresión, la actuación prioritaria debe ser la atención a la persona agredida y no la persecución del delito o del presunto agresor, aunque es muy conveniente poder identificarlo o identificarlos, en la medida de lo posible para actuaciones posteriores, como la propia denuncia de la víctima que deberá contar con un presunto autor para que la misma pueda prosperar. Hay que asegurarse de que la persona agredida reciba la atención adecuada y, cuando se trate de agresiones o violaciones, que no se quede sola en ningún momento a no ser que lo pida.
- **Con respecto a las decisiones de la persona agredida**
Es imprescindible respetar la capacidad de decisión de la persona agredida. Hay que hacer todo lo posible para que reciba la información necesaria y el asesoramiento correcto, y que siempre se tenga en cuenta que la última decisión la tiene que tomar ella, incluso cuando parezca incomprensible.
- **No centrarse en el procedimiento penal**
Hay que tener en cuenta que los procesos penales que se derivan de una denuncia de agresión sexual son complejos y duros para la persona agredida. Eso puede generar frustración y, por este motivo, no hay que anticiparse a la decisión de la víctima ni obligarla a tomar una decisión al respecto en ese momento. Hay que centrarse en su atención y mínima recuperación, ya que una vez acudan los recursos de emergencia, le aconsejarán sobre la mejor manera de proceder.
- **Actitud de rechazo al presunto agresor**
Se evitarán las muestras de complicidad con el presunto agresor, aunque sea para rebajar la tensión. Es importante mostrar un rechazo claro hacia su actitud e involucrar a su entorno en este mismo rechazo.
- **Información rigurosa**
Se respetará la intimidad de la persona agredida, pero también la presunción de inocencia del agresor. Por este motivo, es recomendable no dar información que no proceda de fuentes fiables y objetivas ni hacer correr rumores sobre agresiones o denuncias de agresión.

Partiendo de estos principios, estos son los tres ejes que estructuran el protocolo y que detallamos a continuación:

I INSTRUCCIONES PARA LA PREVENCIÓN

Medidas necesarias para promover espacios que sean respetuosos con la libertad sexual de todas las personas y especialmente con las de las mujeres

II INSTRUCCIONES PARA LA DETECCIÓN

Medidas que incluyen al personal y a su formación para la identificación de situaciones, actuales o potenciales, de acoso o de agresión sexual. Medidas para facilitar la detección de los locales o espacios

III INSTRUCCIONES PARA LA ACTUACIÓN

Aspectos generales a tener en cuenta. Actuación ante cada situación con cada una de las personas involucradas.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

3.3. PRINCIPIOS GUÍA DEL PROTOCOLO

I INSTRUCCIONES PARA LA PREVENCIÓN

1. Medidas específicas en relación con el control de acceso a la sala.

- **1.1.** Se utilizarán criterios de acceso al local igualitarios, evitando en todo caso medidas (explícitas o implícitas) discriminatorias o sexistas. Estos incluirían, entre otros, los siguientes:
 - Precios de acceso diferenciados para mujeres y hombres o bonificaciones en forma de bebidas, entradas gratuitas, etcétera.
 - Normativas diferenciadas de los códigos de vestimenta para mujeres y para hombres.
 - Arbitrariedad por parte de las personas responsables del control de acceso basándose en la imagen personal de las mujeres y su apariencia.
- **1.2.** Determinar de manera estable y visible que no se permitirá el acceso a quien acose o agrede sexualmente, así como a aquellas personas que hayan mostrado indicios de comportamientos acosadores o irrespetuosos fuera del local con el resto de usuarias y usuarios.
 - Esta medida puede justificarse mediante la aplicación rigurosa de las limitaciones generales de acceso a los locales recreativos y de ocio establecidas en el Decreto 143/2015, de 11 de septiembre, del Consell, por el que aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 14/2010, de 3 de diciembre, de la Generalitat, de Espectáculos Públicos, Actividades Recreativas y Establecimientos Públicos. En proceso de actualización. Según lo establecido en el artículo 117, el artículo 120 y 121.

2. Comunicación del protocolo a las usuarias y a los usuarios.

- Las empresas adheridas al protocolo dispondrán de una serie de materiales en soporte físico y/o digital con la imagen identificativa del Protocolo "Aquí actuamos" que serán facilitados por el Ayuntamiento de València, con el fin de que puedan difundir su adhesión al protocolo contra la violencia sexual y las personas usuarias sean conocedoras de ello.

3. Vigilancia específica de zonas especialmente oscuras del espacio.

- **3.1.** Cada local debe hacer una evaluación de sus zonas oscuras, ocultas o que faciliten la vulnerabilidad o el aislamiento no deseado de las personas usuarias. En este sentido, cabría favorecer una mayor iluminación específicamente en los aseos y en las zonas adyacentes a estos.
- **3.2.** Estas zonas deben determinarse como de máxima prioridad en la vigilancia interior del local y, en el caso de contar con cámaras de videovigilancia y seguridad, cabe asegurarse de que no queden posibles puntos ciegos.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

4. Actividades e imágenes promocionales que inciten al sexismo y a la discriminación de las mujeres.

- **4.1.** No se pueden desarrollar actividades ni imágenes promocionales que fomenten desigualdades entre mujeres y hombres o que supongan menosprecio, subordinación o cualquier trato vejatorio hacia las mujeres. Las actividades que se pueden incluir en esta prohibición son, entre otras, las siguientes:
- Establecer de manera obligatoria códigos de vestimenta diferenciados por razón de sexo o que supongan algún tipo de beneficio o contraprestación para las usuarias o los usuarios – entrada o consumición gratuita, publicidad, etc.-por parte del local.
 - Desarrollar actividades que discriminen o diferencien por razón de sexo.
 - Diseñar carteles promocionales del local o de sus actividades que presenten a las mujeres de forma vejatoria, bien utilizando particular y directamente su cuerpo o partes del mismo como mero objeto, bien su imagen asociada a comportamientos estereotipados y que contribuyan a generar violencias sexuales, así como cualquier forma de publicidad que fomente estereotipos de carácter sexista, racista, estético, por razones de discapacidad o de carácter lgtfbóficos, así como la que promueva la prostitución, en cumplimiento de la legislación vigente.
- **4.2.** En el apartado 7 de este protocolo se ofrecen unas recomendaciones con medidas que, de manera general, favorecen la igualdad entre mujeres y hombres y que, por tanto, servirían como acciones preventivas a tener en cuenta por las empresas de ocio y entretenimiento.

3.2. PRINCIPIOS GUÍA DEL PROTOCOLO

II INSTRUCCIONES PARA LA DETECCIÓN

1. Aspectos generales sobre el personal.

- Es necesario que el máximo posible del personal disponga de la formación necesaria para poder detectar y distinguir las diferentes tipologías de agresión y acoso sexual, así como para conocer el circuito de derivación interno y el rol que debe desempeñar en todo momento, también contemplando las posibles nuevas incorporaciones. Esta formación se facilitará por parte del Ayuntamiento y se realizará en función de los roles que la empresa asigne entre su propia plantilla: **personal responsable de la atención o personal de detección** –el resto del personal-.
- La **persona o personas responsables de la atención** deberán ser designadas según criterios que prioricen su capacidad de empatía, de escucha y de sensibilidad en violencia contra las mujeres y no necesariamente por el cargo que ocupan en la empresa. Se valorará si estas personas, además, poseen formación adicional en violencia contra las mujeres o en igualdad de mujeres y hombres. Y, en la medida que sea posible, es conveniente que sea una mujer la persona responsable de la atención, ya que las víctimas de agresión sexual refieren más tranquilidad si son atendidas por mujeres. Esta persona deberá estar localizable en todo momento por el resto del personal y en cada uno de los turnos que se establezcan debe haber siempre, al menos, una persona responsable de la atención.
- El **personal de detección** lo conformará el resto de las trabajadoras y de los trabajadores del local que, en el propio desempeño de su trabajo, deberá prestar una atención y escucha activas a aquellas situaciones, conductas, actitudes, señales, etc., que pudiesen ser indicativas de una situación actual o potencial de las contempladas en este protocolo y proceder según se establezca en él. Debe procurarse que la práctica totalidad del espacio quede cubierta por este personal.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

/3

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

- Aunque todo el personal de la empresa deberá tener un papel activo en la detección de las posibles situaciones descritas en este protocolo, si las características del local lo permiten sería conveniente habilitar un espacio físico permanente y de referencia, a modo de Punto Violeta, que estará dotado siempre de personal que haya recibido la formación y al que se pueda acudir en caso necesario, que se señalizará además de manera especial y contará con material informativo.
- Hay que disponer del material de consulta del protocolo en el mismo espacio y que esté visible y sea de fácil acceso para todo el personal.

2. Aspectos del espacio o local para facilitar el aviso de algún caso por parte de las personas usuarias.

- Se colocará cartelería con información relevante y con contactos para avisar dentro de cada aseo individual, así como en los espejos y otras zonas visibles.
- En la medida de lo posible y en función de las características y de los medios de cada local, se podría disponer de un canal de mensajería instantánea (Whatsapp o Telegram) que puedan utilizar las personas usuarias para avisar de situaciones de agresión o acoso sexual propias o que detecten hacia otras personas, bien por razones de discreción y seguridad en el momento, bien por tratarse de personas sordas. A este efecto, cabe tener en cuenta que se debería designar a una persona responsable para estar pendiente de esta vía de comunicación en todo momento, además de publicitar de manera visible el número de contacto por todo el espacio.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

/3

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

3.3. EJES DEL PROTOCOLO

III INSTRUCCIONES PARA LA ACTUACIÓN

1

ASPECTOS GENERALES A TENER EN CUENTA

Antes que nada, es imprescindible transmitir la idea de que hay que **separar la primera atención** (responsabilidad del local) de las **actuaciones posteriores** (responsabilidad de las fuerzas y cuerpos de seguridad -en adelante FFCCS- y los organismos judiciales).

En los casos que se requiera la **presencia policial** por estos delitos, será el cuerpo policial que llegue al lugar, en primera instancia, el que iniciará las pesquisas correspondientes: Policía local, nacional o guardia civil.

El establecimiento deberá disponer de un **espacio tranquilo** donde se pueda atender a la persona agredida en los casos de agresión sexual o violación. En el resto de los casos también se puede ofrecer un espacio, si se considera que el grado de afectación lo requiere. No tiene por qué ser un espacio específico, sino que se puede habilitar cualquier espacio reservado para el personal o para otros usos, siempre que cumpla con las **garantías de tranquilidad y aislamiento** necesarias.

En aras de la proporcionalidad de actuación y con la finalidad de no revictimizar, se indican **formas diferentes de actuación** según el tipo de violencia sexual que se haya producido: por una parte se establece el abordaje para los casos de **acoso sexual** (con o sin vulnerabilidad química) y por otra parte se unifica la forma de actuación ante los casos de **agresión sexual o violación**, que requieren de una intervención más intensiva. Se contemplan, en cada caso, las actuaciones a realizar con las personas involucradas.

Cabe tener en cuenta la especial vulnerabilidad de la mujeres con **discapacidad** y el derecho que tienen a ser informadas y atendidas en igualdad de condiciones.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

2

ACTUACIÓN ANTE CADA SITUACIÓN

SITUACIÓN A: ACOSO SEXUAL SIN VULNERABILIDAD QUÍMICA

Puede ser detectada directamente por el personal del establecimiento o este puede ser alertado por la propia persona acosada, por las personas acompañantes de esta o por otras usuarias o usuarios del local. Es preferible que quien atienda a la víctima sea la persona responsable de la atención del local, pero todo el personal formado y conocedor del protocolo debe saber detectarlo para poder actuar y/o derivar en caso necesario.

A.1.) ATENCIÓN A LA PERSONA ACOSADA.

El personal del local que detecte la situación directamente o que reciba la información:

- 1. Preguntará a la persona acosada si está cómoda en el local o espacio. Si está incómoda por la actitud insistente o acosadora de otra persona, realizará las siguientes acciones:
 - ☐ Hablará con la persona que está incomodando para que cese en su actitud.
 - ☐ Si continua con la actitud acosadora, alertará a las FFCCS para que acudan al local ya que dicha actitud puede ser constitutiva de delito y habrá que proceder a identificarlo e instruir diligencias, en caso necesario.
- 2. Le preguntará si está sola. Si no es así y quiere recibir ayuda, la acompañará a buscar a sus acompañantes.
- 3. Si sus acompañantes ya no se encuentran en la sala o espacio, o no se localizaran y quiere irse del local, pasará a ser atendida por el personal de atención, que le ofrecerá la posibilidad de hacer una llamada telefónica y de pedir un taxi.
- 4. Si se encuentra afectada por el episodio sufrido, le ofrecerá un sitio específico donde pueda estar tranquilamente y recuperarse.
- 5. Se le informará de la posibilidad de denunciar los hechos.

A.2) ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO ACOSADOR.

Por parte del personal de atención o del resto del personal o del personal de seguridad:

- Dado que es conveniente que esta persona sea identificada, el personal avisará inmediatamente a las FFCCS para que procedan a su identificación plena y a la instrucción de las correspondientes diligencias y/o detención en los casos que proceda.
- En todo caso, el personal de seguridad actuará según lo dispuesto por el art. 32 de la Ley de seguridad privada en relación con el objeto de protección y su actuación pertinente.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

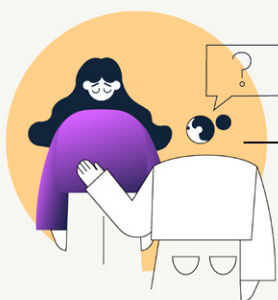

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN A: ACOSO SEXUAL SIN VULNERABILIDAD QUÍMICA

A.1 ATENCIÓN A LA PERSONA ACOSADA

POR PARTE DEL PERSONAL DEL LOCAL QUE DETECTE LA SITUACIÓN DIRECTAMENTE O QUE RECIBA LA INFORMACIÓN.

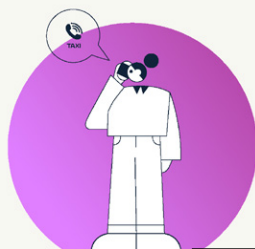
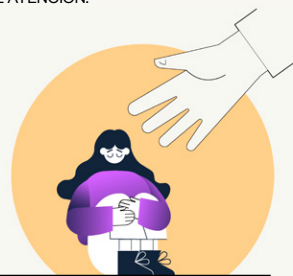

1

PREGÚNTALE A LA PERSONA ACOSADA SI ESTÁ CÓMODA EN EL LOCAL O ESPACIO. Y SI ESTÁ INCÓMODA, QUE PASE A SER ATENDIDA POR EL PERSONAL DE ATENCIÓN.

2

PREGÚNTALE SI ESTÁ SOLA Y SI NO ES ASÍ, BUSCA CON ELLA A SUS ACOMPAÑANTES.

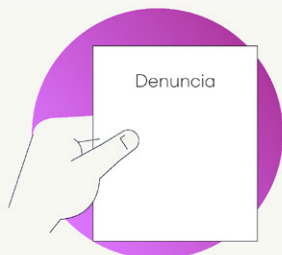
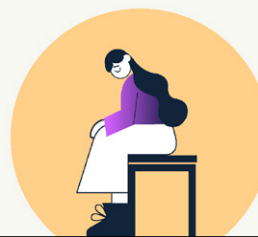

3

SI NO SE LOCALIZA A SUS ACOMPAÑANTES Y QUIERE IRSE DEL LOCAL, SERÁ ATENDIDA POR EL PERSONAL DE ATENCIÓN, QUE PODRÁ LLAMAR A QUIEN ELLA DIGA O A UN TAXI.

4

SI VES QUE LO NECESITA, OFRÉCELE IR A UN ESPACIO DONDE PUEDA ESTAR TRANQUILA Y RECUPERARSE.

5

INFÓRMALE DE LA POSIBILIDAD DE DENUNCIAR LOS HECHOS.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN A: ACOSO SEXUAL SIN VULNERABILIDAD QUÍMICA

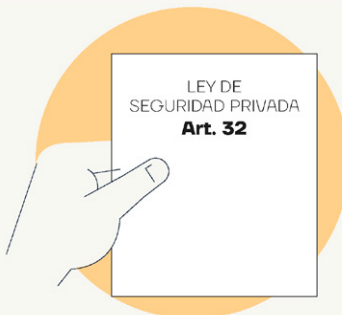
A.2 ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO ACOSADOR

PARA TODO EL PERSONAL DEL LOCAL O PERSONAL DE SEGURIDAD

1

DADO QUE ES CONVENIENTE QUE ESTA PERSONA SEA IDENTIFICADA, AVISA INMEDIATAMENTE A LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD PARA QUE PROCEDAN A SU IDENTIFICACIÓN PLENA Y A LA INSTRUCCIÓN DE LAS CORRESPONDIENTES DILIGENCIAS Y/O DETENCIÓN EN LOS CASOS QUE PROCEDA.

2

EN TODO CASO, EL PERSONAL DE SEGURIDAD ACTUARÁ SEGÚN LO DISPUESTO POR EL ART. 32 DE LA LEY DE SEGURIDAD PRIVADA EN RELACIÓN CON EL OBJETO DE PROTECCIÓN Y SU ACTUACIÓN PERTINENTE.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

SITUACIÓN B: ACOSO SEXUAL CON VULNERABILIDAD QUÍMICA

En estos casos hay que tener en cuenta que la persona no se encuentra en condiciones de interactuar con claridad y por supuesto, tampoco de otorgar un consentimiento válido; por eso se trata del caso más delicado en relación con la detección.

B.1 ATENCIÓN A LA PERSONA ACOSADA

- B.1.1) Si alguien del personal detecta a una persona sola con signos de sumisión química o de ingesta de alcohol o drogas, buscará a sus acompañantes y se asegurará de que no se queda sola ni se marcha sola de la sala y, en caso necesario, avisará al personal de atención y este a los servicios de emergencia.
- B.1.2) Si alguien del personal detecta que alguien se acerca con intenciones sexuales a una persona con signos de sumisión química o de ingesta de alcohol o drogas, o insiste en que esta siga bebiendo o en establecer contacto con ella:
 1. Se acercará a la persona afectada y le preguntará.
 2. Si no tiene una falta muy grave de conciencia, actuará como lo haría en un caso de acoso sexual sin vulnerabilidad química (punto A.1).
 3. El personal de atención o el resto del personal buscará y avisará a sus acompañantes.
 4. Si está casi inconsciente y no está acompañada, avisará a la persona responsable de la atención del local para que solicite los servicios de emergencia sanitarios y policiales y se pueda retirar con ella a un espacio donde pueda recibir atención y recuperarse, y avisará a emergencias sanitarias y policiales.
 5. Si la persona acosada desea marcharse del lugar y está sola, intenta que espere la llegada de los servicios de emergencias. Si está acompañada, intenta tomar todos los datos posibles antes de que se vayan, para poder facilitárselos posteriormente a las FFCCS cuando lleguen al local.

B.2) ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO ACOSADOR.

Por parte del personal de atención, el resto del personal o del personal de seguridad:

- Dado que es conveniente que esta persona sea identificada, el personal avisará inmediatamente a las FFCCS para que procedan a su identificación plena y a la instrucción de las correspondientes diligencias y/o detención en los casos que proceda.
- En todo caso, el personal de seguridad actuará según lo dispuesto por el art. 32 de la Ley de seguridad privada en relación con el objeto de protección y su actuación pertinente.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

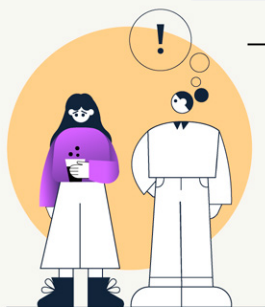
PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN B : ACOSO SEXUAL CON VULNERABILIDAD QUÍMICA

B.1 ATENCIÓN A LA PERSONA ACOSADA

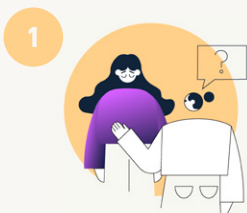
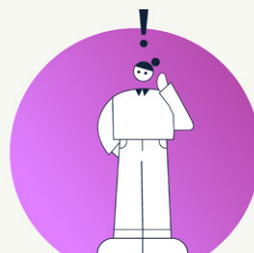

1

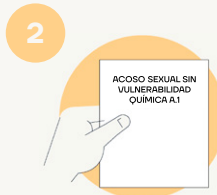
SI DETECTAS QUE LA PERSONA ACOSADA ESTÁ SOLA Y MUESTRA SIGNOS DE SUMISIÓN QUÍMICA O DE INGESTA DE ALCOHOL O DROGAS, BUSCA A SUS ACOMPAÑANTES Y ASEGÚRATE DE QUE NO SE QUEDA SOLA NI SE MARCHA SOLA DE LA SALA Y, EN CASO NECESARIO, AVISA AL PERSONAL DE ATENCIÓN Y ESTA A LOS SERVICIOS DE EMERGENCIA.

SI DETECTAS QUE ALGUIEN SE ACERCA CON INTENCIONES SEXUALES A UNA PERSONA CON SIGNOS DE SUMISIÓN QUÍMICA O DE INGESTA DE ALCOHOL O DROGAS, O INSISTE EN QUE ESTA SIGA BEBIENDO O EN ESTABLECER CONTACTO CON ELLA, ACÉRCATE A LA PERSONA AFECTADA Y PREGÚNTALE.

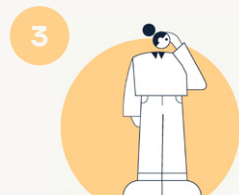
2

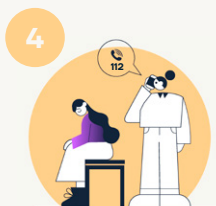
A SI NO TIENE UNA FALTA MUY GRAVE DE CONCIENCIA, VAMOS A PASOS 2 Y 3.
B SI ESTÁ CASI INCONSCIENTE Y SOLA, PASO 4
C SI QUIERE IRSE Y ESTÁ SOLA O ACOMPAÑADA, PASO 5

SI NO TIENE UNA FALTA MUY GRAVE DE CONCIENCIA, ACTÚA COMO LO HARÍAS EN UN CASO DE ACOSO SEXUAL SIN VULNERABILIDAD QUÍMICA (PUNTO A.1).

BUSCA Y AVISA A SUS ACOMPAÑANTES.

SI NO SE ENCUENTRA A SUS ACOMPAÑANTES Y ESTÁ CASI INCONSCIENTE, EL PERSONAL DE ATENCIÓN LA LLEVARÁ A UN ESPACIO TRANQUILO Y AVISARÁ A EMERGENCIAS SANITARIAS Y POLICIALES.

SI LA PERSONA ACOSADA QUIERE MARCHARSE Y ESTÁ SOLA, INTENTA QUE ESPERE A LOS SERVICIOS DE EMERGENCIA. Y SI ESTÁ ACOMPAÑADA, INTENTA TOMAR TODOS LOS DATOS POSIBLES PARA PODER FACILITÁRSELOS A LAS FUERZAS DE SEGURIDAD CUANDO LLEGUEN AL LOCAL.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

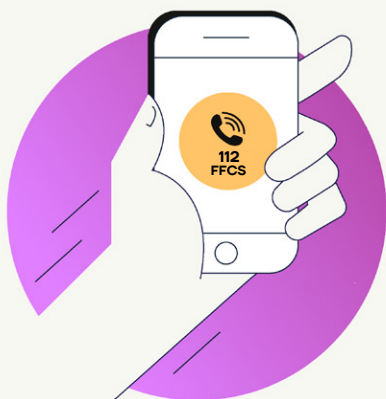

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN B : ACOSO SEXUAL CON VULNERABILIDAD QUÍMICA

B.2 ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO ACOSADOR

PARA TODO EL PERSONAL DEL LOCAL O PERSONAL DE SEGURIDAD

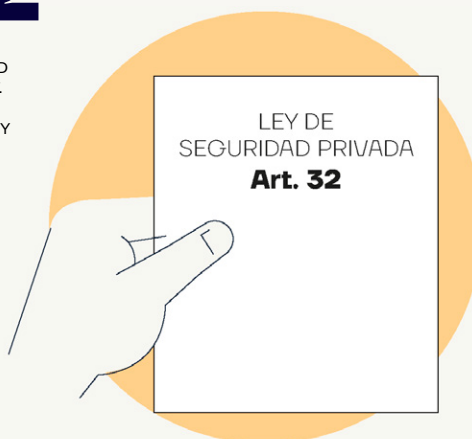

1

DADO QUE ES CONVENIENTE QUE ESTA PERSONA SEA IDENTIFICADA, AVISA INMEDIATAMENTE A LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD PARA QUE PROCEDAN A SU IDENTIFICACIÓN PLENA Y A LA INSTRUCCIÓN DE LA CORRESPONDIENTE ACTUACIÓN.

2

EN TODO CASO, EL PERSONAL DE SEGURIDAD ACTUARÁ SEGÚN LO DISPUESTO POR EL ART. 32 DE LA LEY DE SEGURIDAD PRIVADA EN RELACIÓN CON EL OBJETO DE PROTECCIÓN Y SU ACTUACIÓN PERTINENTE.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/3

PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN C: AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN

C.1 ACTUACIONES BÁSICAS DE CARÁCTER INMEDIATO

Quien detecte derivará directamente a la víctima al personal de atención y se iniciará la puesta en marcha de los pasos establecidos siguientes:

El resto del personal:

- Precintará o asegurará la zona en la que ha tenido lugar la agresión sexual o la violación para preservar el máximo posible de pruebas porque estas son de gran relevancia para las actuaciones posteriores que se puedan realizar a nivel policial y judicial.
- Preguntará a las personas cercanas al lugar donde, supuestamente, han ocurrido los hechos por si hubieran visto algo y si fuera así, intentará que no se vayan hasta la llegada de los servicios policiales.
- Si el presunto agresor está localizado hay que intentar impedir que se vaya del lugar y detenerlo en el caso de que se trate de delito flagrante. En caso de que se haya marchado hay que conseguir descripción física, vestimenta y si se sabe la dirección que ha tomado, a través de posibles testigos o personal del local para facilitar estos datos inmediatamente a la policía, y si esta no ha llegado todavía, llamará a emergencias para facilitar de forma ágil dichos datos.
- Referenciar que mientras todo esto se realiza la víctima, su protección y su comodidad será nuestra prioridad, estando en todo momento acompañada por el personal de atención.
- En estos casos, es importante tener en cuenta que los contactos sexuales que se mantienen sin consentimiento debido a la falta de consciencia de la víctima, por consumo autónomo o inducido de sustancias, son constitutivos de delito y se incluyen en esta categoría.

C.2 ATENCIÓN A LA PERSONA AGREDIDA

- 1. Quien detecte la situación atenderá a la víctima lo antes posible, hablará con ella y se asegurará de que no corre ningún peligro inmediato.
- 2. Si quien la atiende en primera instancia no es la persona responsable de la atención, avisará o hará que avisen al personal de atención y acompañará a la persona agredida al espacio habilitado para estos casos.
- 3. El personal de atención comprobará que la persona agredida está en condiciones de que se le informe y actuará según lo dispuesto a continuación:
 - a) Le preguntará a la persona agredida si tiene alguna persona de confianza en el local para que la acompañe durante la atención.
 - b) Le preguntará si quiere solicitar la asistencia de los servicios médicos de urgencia y también de las FFCCS (dile que hacerlo no implica la denuncia, sino solo una atención profesional y que es importante).
 - c) En caso de que requiera asistencia sanitaria, llamará al 112 para solicitar servicios médicos de urgencia. Si es necesario o si la víctima lo desea, estos se encargarán de trasladarla a urgencias del hospital de referencia.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

d) Si no quiere que acudan los servicios de urgencia al local, le explicará que tiene la opción de recibir asistencia médica, y que, si lo prefiere, le pedirá un taxi para trasladarla al hospital de referencia de la ciudad (en el apartado de recursos de urgencia).

e) Si rechaza la asistencia de las FFCCS en ese momento, se le informará de que puede ser atendida con posterioridad por personal especializado. Le entregará el díptico informativo con los recursos para víctimas y le mencionará que la Policía Local de València cuenta con un servicio especializado en violencia de género y sexual: el Grupo GAMA.

f) No obstante, informará a la víctima de que la empresa responsable tiene la obligación de comunicar el incidente a la Policía.

g) Si la víctima decide denunciar en ese momento pero rechaza la atención de los servicios médicos de urgencia o de la Policía en el local, el personal de atención se asegurará de que no se marcha sola y le aconsejará que vaya a interponer la denuncia con alguien de confianza. Si lo desea, le facilitará un taxi e intentará que suba al vehículo con alguna persona de su confianza.

h) Le transmitirá que la prioridad es el respeto a sus tiempos y a sus necesidades pero también le hará saber que las pruebas son importantes y pueden ser efímeras, por lo que sería conveniente ir al hospital para un reconocimiento y la realización del informe médico pertinente, que luego podrá utilizar si se decide a denunciar, además de que también es importante para protegerse de cualquier enfermedad de transmisión sexual.

Le explicará que en el díptico informativo que se le ha proporcionado encontrará la información de todos los servicios de atención y recuperación a los que puede recurrir en caso de que necesite asesoramiento o acompañamiento emocional y psicológico posterior.

i) Si el personal de atención comprueba que la persona agredida no está en condiciones de que se le informe, llamará al 112 para solicitar los servicios médicos de urgencia.

C.3 ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO AGRESOR

- Cualquier persona usuaria o personal del local podría retener al presunto agresor siempre que se le sorprenda in fraganti o a punto de cometer el delito de agresión sexual o violación (artículo 490 de la Ley de enjuiciamiento criminal) o dará aviso inmediato al personal de seguridad, que tiene la obligación de detener al presunto agresor, pero también puede detener a un sospechoso para ponerlo inmediatamente a disposición de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad (artículo 32 de la Ley 5/2014, de 4 de abril, de seguridad privada).
- Si no se sorprende al presunto agresor in fraganti o a punto de cometer el delito, pero la persona agredida puede facilitar una descripción muy clara de este, el personal lo buscará por el local o recinto y lo pondrán a disposición de la Policía. Esta forma de proceder solo se llevará a cabo si, por una parte, se tiene una descripción clara de la persona y se cree que hay alguna posibilidad de encontrarla fácilmente y, por otra, si se dispone de suficiente personal para mantener a la víctima acompañada y atendida correctamente en todo momento por el personal de atención y esta se muestra serena para poder facilitar una descripción.
- Cabe recordar que, ante esta situación, la prioridad es la atención a la víctima y no la persecución del delito pero es importante poder identificar al presunto agresor o agresores de alguna manera para las actuaciones posteriores pertinentes.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

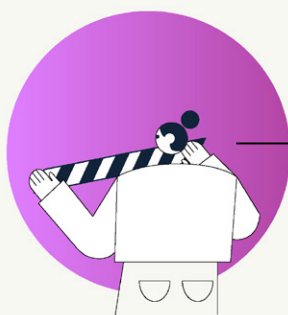

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN C: AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN

C.1 ACTUACIONES BÁSICAS DE CARÁCTER INMEDIATO

QUIEN DETECTE DERIVARÁ DIRECTAMENTE A LA VÍCTIMA AL PERSONAL DE ATENCIÓN, MIENTRAS QUE EL RESTO DEL PERSONAL PONDRÁ EN MARCHA LOS SIGUIENTES PASOS:

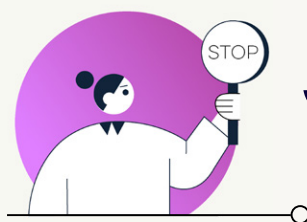

1

PRECINTA O ASEGURA LA ZONA EN LA QUE HA TENIDO LUGAR LA AGRESIÓN SEXUAL O LA VIOLACIÓN PARA PRESERVAR EL MÁXIMO POSIBLE DE PRUEBAS.

PREGUNTA A LAS PERSONAS CERCANAS AL LUGAR DONDE, SUPUESTAMENTE, HAN OCURRIDO LOS HECHOS POR SI HUBIERAN VISTO ALGO Y SI FUERA ASÍ, INTENTA QUE NO SE VAYAN HASTA LA LLEGADA DE LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD.

2

3

SI EL PRESUNTO AGRESOR ESTÁ LOCALIZADO HAY QUE INTENTAR IMPEDIR QUE SE VAYA DEL LUGAR Y DETENERLO EN EL CASO DE QUE SE TRATE DE DELITO FLAGRANTE. EN CASO DE QUE SE HAYA MARCHADO HAY QUE CONSEGUIR DESCRIPCIÓN FÍSICA, VESTIMENTA Y SI SE SABE LA DIRECCIÓN QUE HA TOMADO, A TRAVÉS DE POSIBLES TESTIGOS O PERSONAL DEL LOCAL PARA FACILITAR ESTOS DATOS INMEDIATAMENTE A LA POLICÍA, Y SI ESTA NO HA LLEGADO TODAVÍA, LLAMARÁ A EMERGENCIAS PARA FACILITAR DE FORMA ÁGIL DICHOS DATOS.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

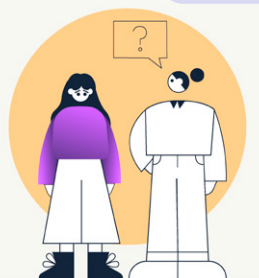
PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN C: AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN

C.2 ATENCIÓN A LA PERSONA AGREDIDA

1

QUIEN DETECTE LA SITUACIÓN ATENDERÁ A LA VÍCTIMA LO ANTES POSIBLE, HABLARÁ CON ELLA Y SE ASEGURARÁ DE QUE NO CORRE NINGÚN PELIGRO INMEDIATO

2

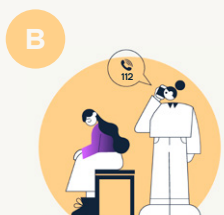
SI QUIEN LA ATIENDE EN PRIMERA INSTANCIA NO ES LA PERSONA RESPONSABLE DE LA ATENCIÓN, AVISARÁ O HARÁ QUE AVISEN A DICHA PERSONA Y ACOMPAÑARÁ A LA PERSONA AGREDIDA AL ESPACIO HABILITADO PARA ESTOS CASOS.

3

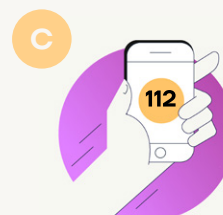
EL PERSONAL DE ATENCIÓN COMPROBARÁ QUE LA PERSONA AGREDIDA ESTÁ EN CONDICIONES DE QUE SE LE INFORME Y ACTUARÁ SEGÚN LO DISPUESTO A CONTINUACIÓN:

PREGUNTA A LA PERSONA AGREDIDA SI TIENE ALGUNA PERSONA DE CONFIANZA EN EL LOCAL PARA QUE LA ACOMPAÑE DURANTE LA ATENCIÓN.

PREGUNTA SI QUIERE SOLICITAR LA ASISTENCIA DE LOS SERVICIOS MÉDICOS DE URGENCIA Y TAMBIÉN DE LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD. EXPLÍCALE QUE ES IMPORTANTE UNA ATENCIÓN PROFESIONAL Y QUE ESTO NO IMPLICA NECESARIAMENTE LA DENUNCIA.

SI COMPRUEBAS QUE LA PERSONA AGREDIDA NO ESTÁ EN CONDICIONES DE QUE SE LE INFORME, LLAMA AL 112 PARA SOLICITAR LOS SERVICIOS MÉDICOS DE URGENCIA.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=

CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

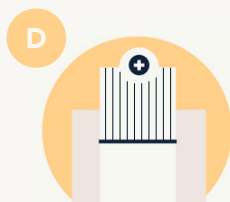
PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN C: AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN

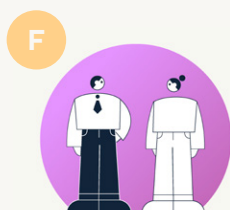
C.2 ATENCIÓN A LA PERSONA AGREDIDA

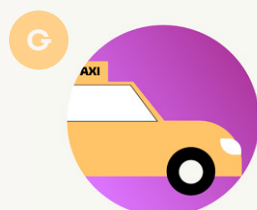
SI RECHAZA LA ASISTENCIA URGENTE EN EL LOCAL, SE LE INFORMARÁ SOBRE LA OPCIÓN DE ATENCIÓN MÉDICA Y SE LE OFRECERÁ UN TAXI PARA LLEVARLA AL HOSPITAL DE REFERENCIA.

SI RECHAZA LA ASISTENCIA DE LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD EN ESE MOMENTO, INDÍCALE QUE PUEDE SER ATENDIDA CON POSTERIORIDAD POR PERSONAL ESPECIALIZADO Y SE LE ENTREGARÁ EL DÍPTICO INFORMATIVO CON LOS RECURSOS PARA VÍCTIMAS, MENCIONÁNDOLE QUE LA POLICÍA LOCAL DE VALÈNCIA CUENTA CON EL GRUPO ESPECIALIZADO GAMA PARA ESTOS CASOS.

NO OBSTANTE, INFORMA A LA VÍCTIMA DE QUE LA EMPRESA RESPONSABLE TIENE LA OBLIGACIÓN DE COMUNICAR EL INCIDENTE A LA POLICÍA.

SI LA VÍCTIMA DECIDE DENUNCIAR PERO RECHAZA LA ATENCIÓN DE LOS SERVICIOS MÉDICOS O DE LA POLICÍA EN EL LOCAL, ASEGÚRATE DE QUE NO SE MARCHA SOLA Y SE LE ACONSEJARÁ QUE LA ACOMPAÑE ALGUIEN DE CONFIANZA PARA INTERPONER LA DENUNCIA. SI LO DESEA, SE LE FACILITARÁ UN TAXI A ELLA Y SU ACOMPAÑANTE.

INFORMA A LA VÍCTIMA DE QUE RESPETAS SUS TIEMPOS Y NECESIDADES, PERO QUE ES IMPORTANTE RECABAR TODAS LAS PRUEBAS MÉDICAS LO ANTES POSIBLE Y QUE ES CONVENIENTE QUE ACUDA INMEDIATAMENTE AL HOSPITAL. EN EL DÍPTICO ENCONTRARÁ SERVICIOS A SU DISPOSICIÓN PARA LA ATENCIÓN Y RECUPERACIÓN POSTERIORES QUE LE SERÁN DE UTILIDAD.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/3 PROTOCOLO DE ACTUACIÓN

SITUACIÓN C: AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN

C.3 ACTUACIÓN ANTE EL PRESUNTO AGRESOR

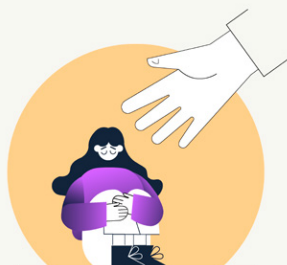
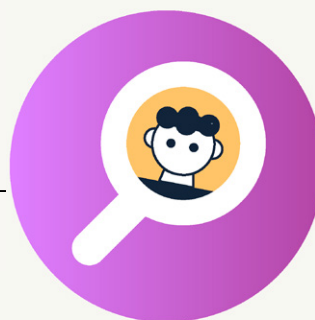

1

SI SE SORPRENDE A UN PRESUNTO AGRESOR IN FRAGANTI O A PUNTO DE COMETER EL DELITO DE AGRESIÓN SEXUAL O VIOLACIÓN, CUALQUIER PERSONA DEL LOCAL PODRÍA RETENERLO O ALERTARÁ DE INMEDIATO AL PERSONAL DE SEGURIDAD O A LAS FUERZAS Y CUERPOS DE SEGURIDAD, QUE PROCEDERÁN A SU DETENCIÓN.

SI NO SE HA PODIDO DETENER AL PRESUNTO AGRESOR PERO LA PERSONA AGREDIDA ESTÁ EN CONDICIONES DE FACILITAR UNA DESCRIPCIÓN MUY CLARA DE ESTE, EL PERSONAL LO BUSCARÁ POR EL LOCAL O RECINTO Y LO PONDRÁ A DISPOSICIÓN DE LA POLICÍA. ESTA ACCIÓN SOLO SE LLEVARÁ A CABO SI SE TIENE UNA DESCRIPCIÓN CLARA DEL PRESUNTO AGRESOR, SI SE OREE QUE SE PUEDE ENCONTRAR FÁCILMENTE Y SI SE DISPONE DE SUFICIENTE PERSONAL PARA ACOMPAÑAR Y ATENDER CORRECTAMENTE A LA VÍCTIMA EN TODO MOMENTO

2

CABE RECORDAR QUE, ANTE ESTA SITUACIÓN, LA PRIORIDAD ES LA ATENCIÓN A LA VÍCTIMA Y NO LA PERSECUCIÓN DEL DELITO PERO ES IMPORTANTE PODER IDENTIFICAR AL PRESUNTO AGRESOR O AGRESORES DE ALGUNA MANERA PARA LAS ACTUACIONES POSTERIORES PERTINENTES.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

RECURSOS PARA LA
DERIVACIÓN

/4

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/4

RECURSOS PARA LA DERIVACIÓN

Recursos de información, asesoramiento y atención 24 horas a víctimas de violencia sexual:

- ☎ **112 EMERGENCIAS**
- ☎ **092 Policía Local**
- ☎ **091 Policía Nacional**
- ☎ **062 Guardia Civil** (en demarcación de pedanías de València)
- ☎ **ODAM.** Oficina de denuncias y atención a la mujer de València. 24 horas. **Tel. 963 821 608- 962 754 634.**
- **Servicios Sanitarios:**
 - Centros Sanitarios del Departamento de València Clínic - La Malva-Rosa
 - Centros Sanitarios del Departamento de València Arnau de Vilanova Llíria
 - Centros Sanitarios del Departamento de València La Fe
 - Centros Sanitarios del Departamento de València - Hospital General
 - Centros Sanitarios del Departamento de València Dr. Peset

Recursos de información, asesoramiento y atención 24 horas a víctimas de violencia sexual:

- ☎ **900 22 00 22 - Centro de atención integral 24 horas a víctimas de violencia sexual**
- ☎ **900 580 888 - Centro Mujer** 24 horas de València
- ☎ **016 Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género**
 - Tel. 016, que puede atender en varios idiomas.
 - Whatsapp 600 000 016, que también facilita la atención a mujeres sordas.
 - 016 online: 016-online@igualdad.gob.es
- ☎ **900 505 550 - OAVD** (Oficina de Asistencia a Víctimas del Delito). Ciudad de la Justicia de València. Consultas de **urgencia**, disponibilidad 24 horas.

Servicios de atención y recuperación municipales:

- **Espai Dones i igualtat.** Tel. 962 087 475 - 962 087 476.
- **Unitat d'Igualtat del Marítim.** Tel. 962 065 251 - 962 065 205
- **Unitat d'Igualtat de Torrefiel-Orriols.** Tel. 963 211 653 - 963 211 654
- **ONDIS (Oficina de No Discriminación).** Tel. 963 210 960 - 963 216 594

Otros recursos para la atención a víctimas de violencia sexual:

- ☎ **963 943 069 - CAVAS** (Centro de Asistencia a Víctimas de Agresiones Sexuales) - Servicio conveniado con el Ayuntamiento de València.
- ☎ **961 927 154 - OAVD** (Oficina de Asistencia a Víctimas del Delito). Ciudad de la Justicia de València. Consultas horario laboral.

Transporte 24 horas:

- Servicio de Taxis. Tienen el código Alfa-Sierra para comunicar a la Policía que transportan a una víctima de agresión sexual.
- Autobuses EMT:
 - Paradas violeta: en horario nocturno, las usuarias que lo deseen pueden solicitar paradas a demanda a lo largo del itinerario de la línea correspondiente.
 - Protocolo contra la violencia sexual de la EMT: ante algún caso de violencia sexual se puede informar directamente al personal de conducción o comunicarse por Whatsapp y Telegram al 628 051 047 (L a V en horario de 8 a 21 horas y S de 9 a 14 h).

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

SEGUIMIENTO Y EVALUACIÓN
DEL PROTOCOLO

/5

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/5 SEGUIMIENTO Y EVALUACIÓN DEL PROTOCOLO

/5

SEGUIMIENTO Y EVALUACION DEL PROTOCOLO

El seguimiento y la evaluación de la implementación del protocolo debe ser a nivel cualitativo y cuantitativo. Las empresas que se adhieran al protocolo procurarán reunirse dos veces al año con el ayuntamiento para realizar su seguimiento y valoración, donde se valorarán los casos detectados y atendidos, los materiales disponibles y otros elementos clave que permitan conocer el grado de implementación real en los espacios adheridos. Con arreglo a esta valoración, el Ayuntamiento de València, junto con cada empresa, determinará los aspectos necesarios para su correcta continuidad. En el caso de los festivales o actividades de ocio y entretenimiento que se organicen esporádicamente, se hará una valoración previa de cómo hay que desplegar el protocolo antes de desarrollarlo y una segunda valoración justo después de su finalización.

Todos aquellos espacios de ocio y entretenimiento que se adhieran, podrán realizar las consultas que precisen y se coordinarán para el seguimiento y la supervisión con la dirección de correo electrónico habilitada a tal efecto:

contralaviolenciasexual@valencia.es

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

COMPROMISO
“AQUÍ ACTUAMOS”

/6

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/6 COMPROMISO AQUÍ ACTUAMOS

16

COMPROMISO "AQUÍ ACTUAMOS"

6.1. COMPROMISO DEL AYUNTAMIENTO DE VALÈNCIA

El Ayuntamiento de València se compromete a lo siguiente:

- Ofrecer la formación adecuada para las y los profesionales de las empresas de ocio y entretenimiento que se adhieran a este protocolo, que se realizará dos veces al año con el fin de que se pueda ir formando el personal según la rotación y necesidades de personal de nueva incorporación.
- Facilitar la incorporación de recursos de derivación para el apoyo a los espacios adheridos (convenios, etc.).
- Facilitar la coordinación de los locales adheridos.
- Dar publicidad a los locales adheridos a este protocolo y facilitar un distintivo que lo acredite.
- Ir actualizando el protocolo para adecuarlo a las necesidades detectadas o sobrevenidas.
- Diseñar y proporcionar los materiales en soporte físico y/o digital necesarios a los espacios adheridos.
- Diseñar las campañas de difusión del Protocolo "Aquí actuamos" o contra la violencia sexual que se considere oportunas.

6.2. COMPROMISO DEL ESPACIO DE OCIO Y ENTRETENIMIENTO

El espacio de ocio y entretenimiento que se adhiera a este protocolo se compromete a lo siguiente:

- A asistir a la formación que organice el Ayuntamiento y asegurarse de que todo el personal a su cargo la recibe si se van produciendo nuevas incorporaciones.
- A cumplir con lo establecido en este protocolo aunque suponga adaptar turnos de personal, espacios, etc.
- A utilizar y a difundir de manera visible los materiales que el ayuntamiento pone a su disposición.
- A sumarse a las campañas que realice el ayuntamiento sobre este protocolo y sobre violencias sexuales.
- A implementar la información actualizada en lo concerniente al protocolo.
- A intentar asistir a las reuniones de coordinación que considere necesarias el Ayuntamiento.
- A facilitar datos para elaborar una memoria semestral de evaluación, según el modelo y las instrucciones que facilitará el ayuntamiento, que incluirá, entre otras, las incidencias que se hayan producido:
 - ☐ Si las incidencias son leves, se recogerán en dicha memoria semestral.
 - ☐ Si se trata de incidentes de gravedad y tipificados como delito, deberán informar al ayuntamiento en un plazo máximo de 72 horas desde que se produjo el mismo además de incluirlas en la memoria semestral.

El ayuntamiento facilitará y prestará apoyo a las empresas para el correcto cumplimiento de estos compromisos.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

RECOMENDACIONES DE MEDIDAS
GENERALES PARA EL FOMENTO DE LA
IGUALDAD DE MUJERES Y HOMBRES

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOLO AQUÍ ACTUAMOS

/7 RECOMENDACIONES DE MEDIDAS GENERALES

17

RECOMENDACIONES DE MEDIDAS GENERALES PARA EL
FOMENTO DE LA IGUALDAD DE MUJERES Y HOMBRES

MÁS ALLÁ DE LAS ACTUACIONES BÁSICAS PARA APLICAR EL PROTOCOLO EN MATERIA DE PREVENCIÓN, LOS ESPACIOS QUE SE ADHIERAN A ÉSTE PUEDEN DAR UN PASO MÁS Y FOMENTAR LA IGUALDAD DE MUJERES Y HOMBRES APLICANDO LAS RECOMENDACIONES SIGUIENTES:

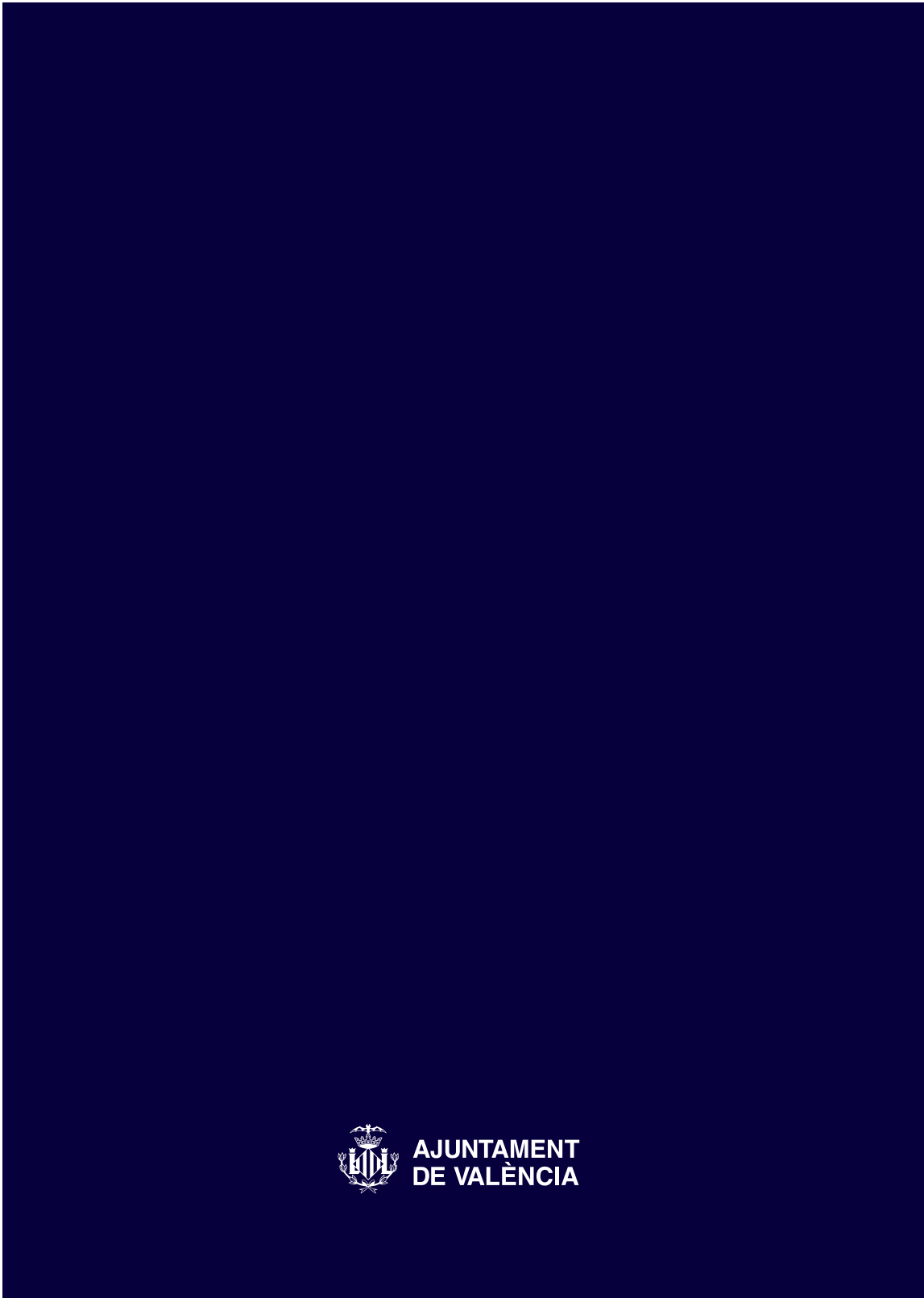
- 7.1 Promocionar la presencia equilibrada de mujeres y hombres en el acceso a cargos de responsabilidad y de toma de decisiones de la empresa.
- 7.2 Promover la presencia equilibrada de mujeres y hombres como protagonistas en la programación de las actividades musicales, recreativas y artísticas en los locales de ocio y entretenimiento.
- 7.3 En las comunicaciones y para las campañas de publicidad por parte de la empresa sería deseable además:
- Utilizar siempre un lenguaje no sexista que mencione explícitamente y por igual a mujeres y a hombres
 - Mostrar la pluralidad de mujeres respecto a la edad, procedencia, discapacidad o cánones estéticos e intentar la visibilización de las mujeres en espacios y ámbitos en los que se encuentran infrarrepresentadas.
 - Romper roles y estereotipos sexistas, para lo que se cuidarán las características de imágenes de mujeres y de hombres en cuanto a tamaño, posición y actividad que desarrollen.
 - No mostrar a las mujeres de manera vejatoria, bien utilizando particular y directamente su cuerpo o partes del mismo como mero objeto, ni utilizar su imagen de manera sexualizada o asociada a comportamientos estereotipados.
- 7.4 Mantener actualizado el protocolo de acoso sexual y por razón de sexo de la empresa y la formación al personal, así como establecer una forma de salida que garantice la seguridad de sus trabajadoras, una vez finalizados sus turnos.
- 7.5 Disponer de un Plan de igualdad de mujeres y hombres en la empresa aunque no cuente con el mínimo legal exigido de trabajadoras y trabajadores para ello y, en la medida de lo posible, contar además con el distintivo o visado de este plan o de las medidas de igualdad que otorga la administración competente.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

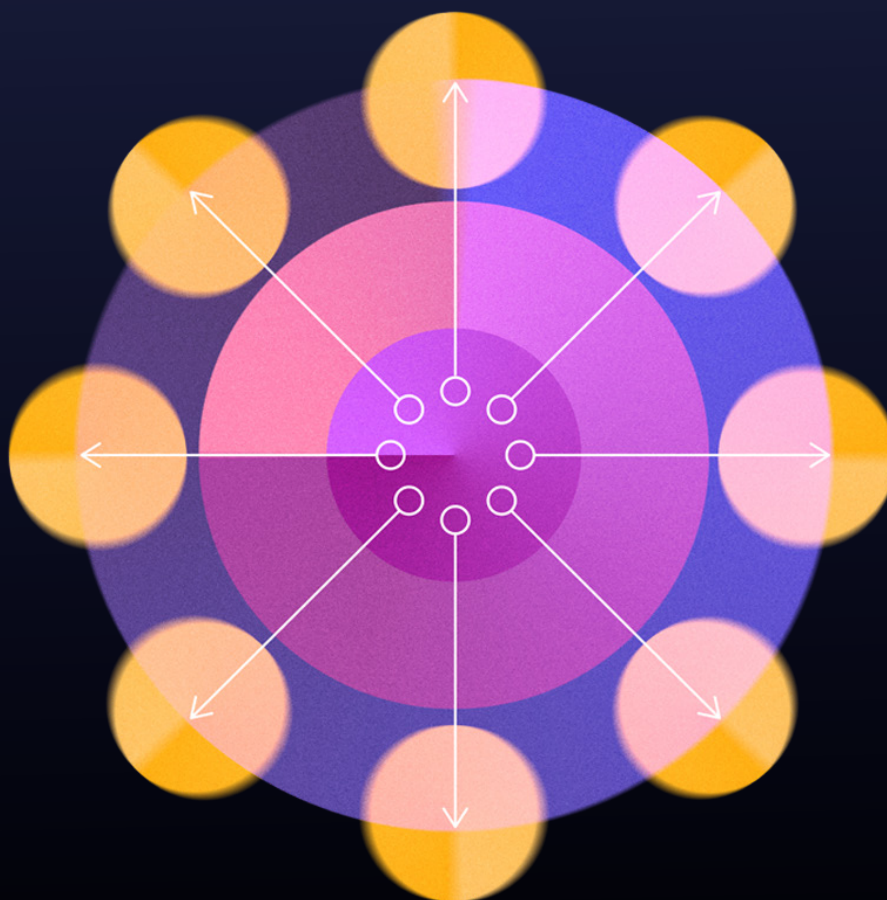
Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOL

ACÍ ACTUEM

contra
la violència
sexual

en espais d'oci i entreteniment de València

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

CONTINGUT

CONTINGUT

/1

INTRODUCCIÓ _____ 3

/2

**VIOLÈNCIA SEXUAL:
MARC CONCEPTUAL
I JURÍDIC** _____ 5
2.1. MARC JURÍDIC _____ 6
2.2. CONCEPTUALITZACIÓ _____ 7

/3

**PROTOCOL
D'ACTUACIÓ** _____ 8
3.1. ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PROTOCOL _____ 9
3.2. PRINCIPIS GUIA DEL PROTOCOL _____ 9
3.3. EIXOS DEL PROTOCOL _____ 10
I. INSTRUCCIONS PER A LA PREVENCIÓ _____ 10
II. INSTRUCCIONS PER A LA DETECCIÓ _____ 11
III. INSTRUCCIONS PER A L'ACTUACIÓ _____ 13

/4

**RECURSOS PER A LA
DERIVACIÓ** _____ 26

/5

**SEGUIMENT I AVALUACIÓ
DEL PROTOCOL** _____ 28

/6

**COMPROMÍS
"ACÍ ACTUEM"** _____ 30
6.1. COMPROMÍS DE L'AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA _____ 31
6.2. COMPROMÍS DE L'ESPÀI D'OCCI
ENTRETENIMENT _____ 31

/7

**RECOMANACIONS DE
MESURES GENERALS
PER AL FOMENT DE LA
IGUALTAT DE DONES I
HOMES** _____ 32

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

INTRODUCCIÓ

/1

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

La violència sexual constituïx una de les formes de violència contra les dones que la nostra societat ha de combatre per a construir espais de convivència lliures de conductes violentes, on tota la ciutadania pugua gaudir en igualtat de condicions.

Per a això, és fonamental que tota la societat es comprometa a treballar per a erradicar este tipus de violència promovent els valors d'igualtat, la llibertat i el respecte entre totes les persones. És en este context on el sector de l'oci i l'entreteniment juga un important paper, ja que constituïxen espais d'interacció i relació entre dones i homes. Encara que la varietat de locals és àmplia és fonamentalment en discoteques, sales de concert, festivals, centres, locals comercials, bars, restaurants i pubs on resulta crucial impulsar la igualtat i lluitar contra la violència sexual.

El sector de l'oci i l'entreteniment ha posat de manifest el seu compromís pel canvi i la conscienciació social, promovent ambients d'interacció i diversió segurs. Este compromís s'ha materialitzat en iniciatives desenrotllades durant els últims anys dirigides a promoure conductes segures responsables i respectuoses en relació amb la convivència ciutadana, la seguretat viària, la prevenció del consum de substàncies addictives o la promoció de l'accessibilitat en els locals d'oci i entreteniment, entre altres.

Es tracta, per tant, d'un sector que reuneix les condicions i l'oportunitat per a afrontar el canvi i l'evolució dels valors socials, en un horitzó de respecte i de contribució a la creació d'entorns segurs i amb un paper proactiu en la promoció de comportaments positius exempts de violència.

Per tot això la Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de València ha dissenyat el Protocol "Ací actuem" per a la prevenció de la violència sexual en els espais d'oci, comptant amb la col·laboració de gran part dels establiments del sector adherits així com de les organitzacions sectorials de la ciutat de València.

El protocol estableix com a objectiu prioritari dotar als espais d'oci i entreteniment de recursos per a la creació d'una cultura organitzacional de rebuig i dissuasió de les conductes masclistes amb la implicació de tot el personal, per a la prevenció, detecció i actuació dels possibles casos de violència sexual.

Així, mitjançant la definició i establint les pautes d'actuació i els rols que ha d'exercir l'equip humà del local, persegueix la correcta reacció i actuació de la cadena de comandament del personal dels locals d'oci i entreteniment davant els possibles casos de violència sexual, per a garantir l'adequada atenció i protecció de les dones, davant qualsevol cas de violència sexual, així com per a la correcta, adequada i àgil coordinació de l'establiment amb els serveis d'emergència i les forces i cossos de seguretat en els casos en què siga necessària la seua intervenció.

El protocol "Ací Actuem" contra la violència sexual genera un escenari institucional de trobada, col·laboració i diàleg entre l'administració municipal i el sector d'oci i entreteniment. Esta aliança permetrà que el present document constitueixca un consens dinàmic, viu i obert que s'adapte als canvis i que evolucione de manera àgil amb l'objectiu de tindre la màxima utilitat i actualització possible.

Este protocol segueix la línia d'actuació i té en compte les indicacions del "Protocol d'actuació contra les violència sexuals en espais d'oci de la Comunitat Valenciana" elaborat per la Generalitat Valenciana que estableix actuacions preventives i operatives cap a la víctima i l'agressor quan es produïska algun tipus de violència sexual en espais públics i privats d'oci, així com a les entitats que promoguen estes activitats.

L'Ajuntament de València es coordinarà amb la Generalitat Valenciana principalment per a atendre i informar en els seus espais d'oci a les víctimes de violència sexual, facilitant els contactes telefònics i d'ubicació dels serveis especialitzats i conscienciar i previndre situacions de violència sexual en els seus espais d'oci i festivals.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

VIOLÈNCIA SEXUAL:
marc conceptual i jurídic

/2

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/2

VIOLÈNCIA SEXUAL:
marc conceptual i jurídic

2.1 MARC JURÍDIC

L'Organització Mundial de la Salut ha establert la següent definició de violència sexual:

“
Tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per a comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per una altra persona, independentment de la relació d'esta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball
(OMS, 2011).
”

Respecte als actes concrets que es consideren violència sexual, la mateixa organització determina que abasten des de l'assetjament verbal fins a la penetració forçada i una varietat de tipus de coacció, des de la pressió social i la intimidació fins a la força física (OMS, 2013).

En el marc legal espanyol, la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual estableix en el seu article 18 la responsabilitat de les administracions públiques competents per a realitzar actuacions encaminades a la detecció i identificació de situacions de violència sexual, per al que promourà l'elaboració de protocols específics de detecció, actuació i derivació en l'àmbit educatiu, social i sanitari, amb especial atenció a les víctimes menors d'edat i amb discapacitat. I en el seu article 16 estableix que l'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes amb competències en la matèria, faran costat a les Entitats Locals perquè desenvolupen polítiques urbanístiques i de seguretat amb enfocament de gènere que garantisquen que els espais públics dels municipis siguen segurs i accessibles per a totes les dones, les xiquetes i els xiquets i que, a més, les empreses integraran la perspectiva de gènere en l'organització dels espais dels seus centres de treball amb la finalitat que resulten segurs i accessibles per a totes les treballadores.

La llei 7/2012, de 23 de novembre, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, estableix en el seu article 2 que

“S'entén per violència sobre la dona tot comportament d'acció o omissió pel qual un home infligix a la dona danys físics, sexuals, psicològics i/o econòmics basats en la pertinença d'esta al sexe femení, com a resultat de la situació de desigualtat i de les relacions de poder dels homes sobre les dones; així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com en la privada.”

I en l'article 3 la violència sexual es tipifica com una de les manifestacions de violència sobre les dones.

Els delictes constituents de violència sexual es troben tipificats en el Codi Penal, així com en les legislacions en matèria d'igualtat i les lleis de regulació de les relacions laborals.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/2

VIOLÈNCIA SEXUAL:
marc conceptual i jurídic

2.2 CONCEPTUALITZACIÓ

D'acord amb el que s'establix en la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual, i la seua posterior modificació mitjançant la Llei orgànica 4/2023, de 27 d'abril, esta llei orgànica és aplicable a les dones, xiquetes i xiquets que hagen sigut víctimes de violències sexuals a Espanya, amb independència de la seua nacionalitat i de la seua situació administrativa. S'elimina la distinció entre agressió i abús sexual, considerant-se agressions sexuals totes aquelles conductes que atempten contra la llibertat sexual sense el consentiment de l'altra persona.

La terminologia i les tipologies de violències sexuals que es definixen en esta llei orgànica i que s'apliquen a este protocol són les següents:

- Les **violències sexuals**, definides en l'article 3, enteses com qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit o que condicione el lliure desenvolupament de la vida sexual en qualsevol àmbit públic o privat, incloent-hi l'àmbit digital.
- L'**agressió sexual** es definix com qualsevol acte que atempte contra la llibertat sexual d'una altra persona sense el seu consentiment. Només s'entendrà que hi ha consentiment quan s'haja manifestat lliurement mitjançant actes que, en atenció a les circumstàncies del cas, expressen de manera clara la voluntat de la persona. Es consideren, en tot cas, agressió sexual els actes de contingut sexual que es realitzen emprant violència, intimidació o abús d'una situació de superioritat o de vulnerabilitat de la víctima, així com els que s'executen sobre persones que es troben privades de sentit o de la situació mental de la qual s'abusara i els que es realitzen quan la víctima tinga anul·lada per qualsevol causa la seua voluntat. (Tipologia recollida en l'article 178 del Codi Penal).
- La **violació** es descriu com l'agressió sexual consistent en accés carnal per via vaginal, anal o bucal, o introducció de membres corporals o objectes per alguna de les dos primeres vies. (Tipologia recollida en l'article 179 del Codi Penal). I s'endurix la pena per a les agressions descrites anteriorment quan concorregua alguna de les següents circumstàncies, segons l'article 180:
 - 1ª Quan els fets es cometen per l'actuació conjunta de dos o més persones.
 - 2ª Quan l'agressió sexual vaja precedida o acompanyada d'una violència d'extrema gravetat o d'actes que revisten un caràcter particularment degradant o vexatori.
 - 3ª Quan els fets es cometen contra una persona que es trobe en una situació d'especial vulnerabilitat per raó de la seua edat, malaltia, discapacitat o per qualsevol altra circumstància.
 - 4ª Quan la víctima siga o haja sigut esposa o dona que estiga o haja estat lligada per anàloga relació d'afectivitat, fins i tot sense convivència.
 - 5ª Quan, per a l'execució del delicte, la persona responsable s'haguera prevalgut d'una situació de convivència o de parentiu o d'una relació de superioritat respecte a la víctima.
 - 6ª Quan el responsable faça ús d'armes o altres mitjans igualment perillosos, susceptibles de produir la mort o alguna lesió.
 - 7ª Quan per a la comissió d'estos fets la persona responsable haja anul·lat la voluntat de la víctima subministrant-li fàrmacs, drogues o qualsevol altra substància natural o química idònia a este efecte.
- L'**assetjament sexual** comprén aquells actes comesos per qui sol·licite favors de naturalesa sexual, per a si o per a un tercer, en l'àmbit d'una relació laboral, docent, de prestació de serveis o anàloga, continuada o habitual, i amb tal comportament provoqe a la víctima una situació objectiva i greument intimidatòria, hostil o humiliant, agreujant-se la pena si el culpable d'assetjament sexual haguera comés el fet prevalent-se d'una situació de superioritat laboral, docent o jeràrquica, o sobre persona subjecta al seu guarda o custòdia, o amb l'anunci exprés o tàcit de causar a la víctima un mal relacionat amb les legítimes expectatives que aquella puga tindre en l'àmbit de la indicada relació. (Tipologia recollida en l'article 184 del Codi Penal).

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

/3

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

3.1. ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PROTOCOL

Nombrosos estudis mostren que les víctimes dels delictes de violència sexual són, de forma molt majoritària, dones. També hi ha homes que són agredits sexualment per altres homes i estos tenen moltes dificultats per a fer-ho visible.

Este **protocol serà aplicable als espais d'oci i entreteniment**, ja siguen salons de festa, discoteques, establiments hotelers o de restauració, festivals, centres comercials, sales de cinema, casinos o sales de joc amb ubicació en el municipi de València i les seues pedanies.

3.2. PRINCIPIS GUIA DEL PROTOCOL

→ **Atenció prioritària a la persona agredida**

En cas que es detecte o es presencie una agressió, l'actuació prioritària ha de ser l'atenció a la persona agredida i no la persecució del delictes o del presumpte agressor, encara que és molt convenient poder identificar-lo o identificar-los, en la mesura que siga possible per a actuacions posteriors, com la pròpia denúncia de la víctima que haurà de comptar amb un presumpte autor perquè la mateixa puga prosperar. Cal assegurar-se que la persona agredida reba l'atenció adequada i, quan es tracte d'agressions o violacions, que no es quede sola en cap moment llevat que el demane.

→ **Respecte a les decisions de la persona agredida**

És imprescindible respectar la capacitat de decisió de la persona agredida. Cal fer tot el possible perquè reba la informació necessària i l'assessorament correcte, i que sempre es tinga en compte que l'última decisió l'ha de prendre ella, fins i tot quan sembla incomprendible.

→ **No centrar-se en el procediment penal**

Cal tindre en compte que els processos penals que es deriven d'una denúncia de agressió sexual són complexos i durs per a la persona agredida. Això pot generar frustració i, per este motiu, no s'ha d'anticipar-se a la decisió de la víctima ni obligar-la a prendre una decisió sobre este tema en eixe moment. Cal centrar-se en la seua atenció i mínima recuperació, ja que una vegada acudisquen els recursos d'emergència, li aconsellaran sobre la millor manera de conducta.

→ **Actitud de rebuig al presumpte agressor**

S'evitaran les mostres de complicitat amb el presumpte agressor, encara que siga per a reduir la tensió. És important mostrar un rebuig clar cap a la seua actitud i involucrar al seu entorn en este mateix rebuig.

→ **Informació rigorosa**

Es respectarà la intimitat de la persona agredida, però també la presumpció d'innocència de l'agressor. Per este motiu, és recomanable no donar informació que no procedisca de fonts fiables i objectives ni fer córrer rumors sobre agressions o denúncies d'agressió.

Partint d'estos principis, estos són els tres eixos que estructuren el protocol i que detallem a continuació:

I INSTRUCCIONS PER A LA PREVENCIÓ

Mesures necessàries per a promoure espais que siguen respectuosos amb la llibertat sexual de totes les persones i especialment amb la de les dones.

II INSTRUCCIONS PER A LA DETECCIÓ

Mesures que inclouen al personal i la seua formació per a la identificació de situacions, actuals o potencials, d'assetjament o d'agressió sexual. Mesures per a facilitar la detecció en els locals o espais.

III INSTRUCCIONS PER A LA ACTUACIÓ

Aspectes generals a tindre en compte. Actuació davant cada situació amb cadascuna de les persones involucrades.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

3.3. EIXOS DEL PROTOCOL

I INSTRUCCIONS PER A LA PREVENCIÓ

1. Mesures específiques en relació amb el control d'accés a la sala.

- **1.1.** S'utilitzaran criteris d'accés al local igualitaris, evitant en tot cas mesures (explícites o implícites) discriminatòries o sexistes. Estes inclourien, entre altres, les següents:
 - ☐ Preus d'accés diferenciats per a dones i homes o bonificacions en forma de begudes, entrades gratuïtes, etcètera.
 - ☐ Normatives diferenciades dels codis de vestimenta per a dones i per a homes.
 - ☐ Arbitrarietat per part de les persones responsables del control d'accés basant-se en la imatge personal de les dones i la seua aparença.
- **1.2.** Determinar de manera estable i visible que no es permetrà l'accés a qui assetge o agredisca sexualment, així com a aquelles persones que hagen mostrat indicis de comportaments assetjadors o irrespectuosos fora del local amb la resta d'usuàries i usuaris.
 - ☐ Esta mesura pot justificar-se mitjançant l'aplicació rigorosa de les limitacions generals d'accés als locals recreatius i d'oci establides en el Decret 143/2015, d'11 de setembre, del Consell, pel qual aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei 14/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, d'Espectacles Públics, Activitats Recreatives i Establiments Públics. En procés d'actualització. Segons el que s'establix en l'article 117, l'article 120 i 121.

2. Comunicació del protocol a les usuàries i als usuaris

- Les empreses adherides al protocol disposaran d'una sèrie de materials en suport físic i/o digital amb la imatge identificativa del Protocol "Ací actuem" que seran facilitats per l'Ajuntament de València, amb la finalitat que puguen difondre la seua adhesió al protocol contra la violència sexual i les persones usuàries siguen coneixedores d'això.

3. Vigilància específica de zones especialment fosques de l'espai

- **3.1.** Cada local ha de fer una avaluació de les seues zones fosques, ocultes o que faciliten la vulnerabilitat o l'aïllament no desitjat de les persones usuàries. En este sentit, caldria afavorir una major il·luminació específicament en els lavabos i en les zones adjacents a estos.
- **3.2.** Estes zones han de determinar-se com de màxima prioritat en la vigilància interior del local i, en el cas de comptar amb càmeres de videovigilància i seguretat, cal assegurar-se que no queden possibles punts cecs.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

4. Activitats i imatges promocionals que inciten al sexisme i a la discriminació de les dones

- **4.1.** No es poden desenvolupar activitats ni imatges promocionals que fomenten desigualtats entre dones i homes o que suposen menyspreu, subordinació o qualsevol tracte vexatori cap a les dones. Les activitats que es poden incloure en esta prohibició són, entre altres, les següents:
- Establir de manera obligatòria codis de vestimenta diferenciats per raó de sexe o que suposen algun tipus de benefici o contraprestació per a les usuàries o els usuaris –entrada o consumició gratuïta, publicitat, etc.-, per part del local.
 - Desenvolupar activitats que discriminen o diferencien per raó de sexe.
 - Dissenyar cartells promocionals del local o de les seues activitats que presenten a les dones de manera vexatòria, bé utilitzant particular i directament el seu cos o parts del mateix com a mer objecte, bé la seua imatge associada a comportaments estereotipats i que contribuïsqen a generar violències sexuals, així com qualsevol forma de publicitat que fomenti estereotips de caràcter sexista, racista, estètic, per raons de discapacitat o de caràcter lgtbfòbic, així com la que promoga la prostitució, en compliment de la legislació vigent.
- **4.2.** En l'apartat 7 d'este protocol s'oferix una sèrie de recomanacions amb mesures que, de manera general, afavoreixen la igualtat entre dones i homes i que, per tant, serviran com a accions preventives a tindre en compte per les empreses d'oci i entreteniment.

3.3. EIXOS DEL PROTOCOL

II. INSTRUCCIONS PER A LA DETECCIÓ

1. Aspectes generals sobre el personal

- És necessari que el màxim possible del personal dispose de la formació necessària per a poder detectar i distingir les diferents tipologies d'agressió i assetjament sexual, així com per a conèixer el circuit de derivació intern i el rol que ha d'exercir en tot moment, també contemplant les possibles noves incorporacions. Esta formació es facilitarà per part de l'Ajuntament i es realitzarà en funció dels rols que l'empresa assigne entre la seua pròpia plantilla: **personal responsable de l'atenció o personal de detecció** –la resta del personal-.
- La **persona o persones responsables de l'atenció** hauran de ser designades segons criteris que prioritzen la seua capacitat d'empatia, d'escolta i de sensibilitat en violència contra les dones i no necessàriament pel càrrec que ocupen en l'empresa. Es valorarà si estes persones, a més, posseïxen formació addicional en violència contra les dones o en igualtat de dones i homes. I, en la mesura que siga possible, és convenient que siga una dona la persona responsable de l'atenció, ja que les víctimes d'agressió sexual referixen més tranquil·litat si són ateses per dones. Esta persona haurà d'estar localitzable en tot moment per la resta del personal i en cadascun dels torns que s'establisquen ha d'haver-hi sempre, almenys, una persona responsable de l'atenció.
- El **personal de detecció** el conformarà la resta de les treballadores i dels treballadors del local que, en el propi acompliment del seu treball, haurà de prestar una atenció i escolta actives a aquelles situacions, conductes, actituds, senyals, etc., que pogueren ser indicatives d'una situació actual o potencial de les contemplades en este protocol i conducta segons s'establisca en ell. Ha de procurar-se que la pràctica totalitat de l'espai quede coberta per este personal.
- Encara que tot el personal de l'empresa haurà de tindre un paper actiu en la detecció de les possibles situacions descrites en este protocol, si les característiques del local ho permeten seria convenient habilitar un espai físic permanent i de referència, a mode de Punt Violeta, que estarà dotat sempre de personal que haja rebut la formació i al qual es puga acudir en cas necessari, que se senyalitzarà a més de manera especial i comptarà amb material informatiu.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/3

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

- Cal disposar del material de consulta del protocol en el mateix espai, que estiga visible i siga de fàcil accés per a tot el personal.

2. Aspectes de l'espai o local per a facilitar l'avis d'algun cas per part de les persones usuàries.

- Es col·locarà cartelleria amb informació rellevant i amb contactes per a avisar dins de cada lavabo individual, així com en els espills i altres zones visibles.
- En la mesura que siga possible i en funció de les característiques i dels mitjans de cada local, es podria disposar d'un canal de missatgeria instantània (Whatsapp o Telegram) que puguin utilitzar les persones usuàries per a avisar de situacions d'agressió o assetjament sexual pròpies o que detecten cap a altres persones, bé per raons de discreció i seguretat en el moment, bé per tractar-se de persones sordes. A este efecte, cal tindre en compte que s'hauria de designar a una persona responsable per a estar pendent d'esta via de comunicació en tot moment, a més de publicitar de manera visible el número de contacte per tot l'espai.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/3

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

3.3. EIXOS DEL PROTOCOL

III. INSTRUCCIONS PER A L'ACTUACIÓ

1

ASPECTES GENERALS A TINDRE EN COMPTE

Primer de tot, és imprescindible transmetre la idea que cal **separar la primera atenció** (responsabilitat del local) **de les actuacions posteriors** (responsabilitat de les forces i cossos de seguretat -d'ara en avant FFCCS- i els organismes judicials).

En els casos en els quals es requerisca la **presència policial** per estos delictes, serà el cos policial que arribe al lloc, en primera instància, el que iniciarà les perquisicions corresponents: Policia local, nacional o guàrdia civil.

L'establiment haurà de disposar d'un **espai tranquil** on es puga atendre la persona agredida en els casos d'agressió sexual o violació. En la resta dels casos també es pot oferir un espai, si es considera que el grau d'afectació el requerix. No té per què ser un espai específic, sinó que es pot habilitar qualsevol espai reservat per al personal o per a altres usos, sempre que complisca amb les **garanties de tranquil·litat i aïllament** necessàries.

En nom de la proporcionalitat d'actuació i amb la finalitat de no revictimitzar, s'indiquen **formes diferents d'actuació** segons el tipus de violència sexual que s'haja produït: d'una banda s'establix l'abordatge per als casos **d'assetjament sexual** (amb o sense vulnerabilitat química) i d'altra banda s'unifica la forma d'actuació davant els casos **d'agressió sexual o violació**, que requereixen d'una intervenció més intensiva. Es preveuen, en cada cas, les actuacions a realitzar amb les persones involucrades.

Cal tindre en compte l'especial vulnerabilitat de la dones amb **discapacitat** i el dret que tenen a ser informades i ateses en igualtat de condicions.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

2

ACTUACIÓ DAVANT CADA SITUACIÓ

SITUACIÓ A: ASSETJAMENT SEXUAL SENSE VULNERABILITAT QUÍMICA

Pot ser detectada directament pel personal de l'establiment o este pot ser alertat per la pròpia persona assetjada, per les persones acompanyants d'esta o per altres usuàries o usuaris del local. És preferible que qui atenga la víctima siga la persona responsable de l'atenció del local però tot el personal format i coneixedor del protocol ha de saber detectar-lo per a poder actuar i/o derivar en cas necessari.

A.1.) ATENCIÓ A LA PERSONA ASSETJADA

El personal del local que detecte la situació directament o que reba la informació:

- 1. Preguntarà a la persona assetjada si està còmoda en el local o espai. Si està incòmoda per l'actitud insistent o assetjadora d'una altra persona, realitzarà les següents accions:
 - ☐ Parlarà amb la persona que està incomodant perquè cesse en la seua actitud.
 - ☐ Si continua amb l'actitud assetjadora, alertarà a les FFCCS perquè acudisquen al local ja que esta actitud pot ser constitutiva de delictes i caldrà procedir a identificar-ho i instruir diligències, en cas necessari.
- 2. Li preguntarà si està sola. Si no és així i vol rebre ajuda, l'acompanyarà a buscar alguna persona amb qui haja vingut.
- 3. Si qui l'acompanyava ja no es troba a la sala o espai o no es localitza i vol anar-se del local, passarà a ser atesa pel personal d'atenció, que li oferirà la possibilitat de fer una trucada telefònica i de demanar un taxi.
- 4. Si es troba afectada per l'episodi patit, li oferirà un lloc específic on puga estar tranquil·lament i recuperar-se.
- 5. Se l'informarà de la possibilitat de denunciar els fets.

A.2.) ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMpte ASSETJADOR.

Per part del personal d'atenció, la resta del personal o del personal de seguretat:

- Atés que és convenient que esta persona siga identificada, el personal avisarà immediatament a les FFCCS perquè procedisquen a la seua identificació plena i a la instrucció de les corresponents diligències i/o detenció en els casos que procedisca.
- En tot cas, el personal de seguretat actuarà segons el que es disposa per l'art. 32 de la Llei de seguretat privada en relació amb l'objecte de protecció i la seua actuació pertinent.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ A: ASSETJAMENT SEXUAL SENSE VULNERABILITAT QUÍMICA

A.1 ATENCIÓ A LA PERSONA ASSETJADA

EL PERSONAL DEL LOCAL QUE DETECTE LA SITUACIÓ
DIRECTAMENT O QUE REBA LA INFORMACIÓ:

1

PREGUNTA-LI A LA PERSONA ASSETJADA SI
ESTÀ CÒMODA EN EL LOCAL O ESPAI I SI ESTÀ
INCÒMODA, QUE PASSE A SER ATESA PEL
PERSONAL D'ATENCIÓ.

2

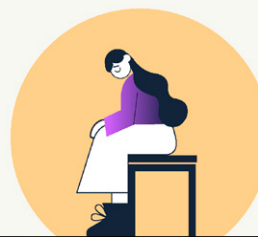
PREGUNTA-LI SI ESTÀ SOLA I SI NO
ÉS AIXÍ, BUSCA AMB ELLA ALGUNA
PERSONA AMB QUI HAJA VINGUT

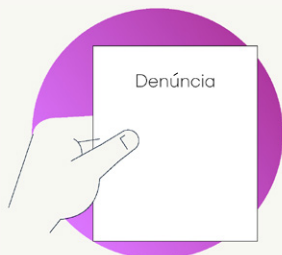
3

SI NO ES LOCALITZA A CAP ACOMPANYANT
I VOL ANAR-SE DEL LOCAL, SERÀ ATESA PEL
PERSONAL D'ATENCIÓ, QUE PODRÀ CRIDAR A
QUI ELLA DIGA O A UN TAXI.

4

SI VEUS QUE HO NECESSITA,
OFERIX-LI ANAR A UN ESPAI ON
PUGA ESTAR TRANQUIL·LA I
RECUPERAR-SE.

5

INFORMA'L DE LA POSSIBILITAT
DE DENUNCIAR ELS FETS.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ A: ASSETJAMENT SEXUAL SENSE VULNERABILITAT QUÍMICA

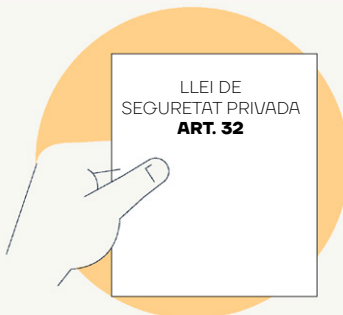
A.2 ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMpte ASSETJADOR

PER A TOT EL PERSONAL DEL LOCAL O PERSONAL DE SEURETAT

1

ATÉS QUE ÉS CONVENIENT QUE ESTA PERSONA SIGA IDENTIFICADA, EL PERSONAL AVISARÀ IMMEDIATAMENT LES FORCES I COSSOS DE SEURETAT PERQUÈ PROCEDISQUEN A LA SEUA IDENTIFICACIÓ PLENA I A LA INSTRUCCIÓ DE LES CORRESPONENTS DILIGÈNCIES I/O DETENCIÓ EN ELS CASOS QUE PROCEDISCA.

2

EN TOT CAS, EL PERSONAL DE SEURETAT ACTUARÀ SEGONS EL QUE ES DISPOSA PER L'ART. 32 DE LA LLEI DE SEURETAT PRIVADA EN RELACIÓ AMB L'OBJECTE DE PROTECCIÓ I LA SEUA ACTUACIÓ PERTINENT.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

SITUACIÓ B: ASSETJAMENT SEXUAL AMB VULNERABILITAT QUÍMICA

En estos casos cal tindre en compte que la persona no es troba en condicions d'interactuar amb claredat i per descomptat, tampoc d'atorgar un consentiment vàlid; per això es tracta del cas més delicat en relació amb la detecció.

B.1 ATENCIÓ A LA PERSONA ASSETJADA

- B.1.1) Si el personal de l'establiment detecta a una persona sola amb signes de submissió química o d'ingesta d'alcohol o drogues, buscarà alguna persona amb qui haja vingut i s'assegurarà que no es queda sola ni marxa sola de la sala i, en cas necessari, avisarà al personal d'atenció i este als serveis d'emergència.
- B.1.2) Si el personal detecta que algú s'acosta amb intencions sexuals a una persona amb signes de submissió química o d'ingesta d'alcohol o drogues, o insisteix que esta continue bevent o a establir contacte amb ella:
 1. S'acostarà a la persona afectada i li preguntarà.
 2. Si no té una falta molt greu de consciència, actuarà com ho faria en un cas d'assetjament sexual sense vulnerabilitat química (punt A.1).
 3. El personal d'atenció o la resta del personal buscarà i avisarà als seus o les seues acompanyants.
 4. Si està quasi inconscient i no està acompanyada, avisarà a la persona responsable de l'atenció del local perquè sol·licite els serveis d'emergència sanitaris i policials i es puga retirar amb ella a un espai on puga rebre atenció i recuperar-se, i avisarà a emergències sanitàries i policials.
 5. Si la persona assetjada desitja anar-se'n del lloc i està sola, cal intentar que espere fins a l'arribada dels serveis d'emergències. Si està acompanyada, cal intentar aconseguir totes les dades possibles abans que se'n vagen, per a poder facilitar-li-les posteriorment a les FFCCS quan arriben al local.

B.2) ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMpte ASSETJADOR.

Per part del personal d'atenció, la resta del personal o del personal de seguretat:

- Atés que és convenient que esta persona siga identificada, el personal avisarà immediatament les FFCCS perquè procedisquen a la seua identificació plena i a la instrucció de les corresponents diligències i/o detenció en els casos que procedisca.
- En tot cas, el personal de seguretat actuarà segons el que es disposa per l'art. 32 de la Llei de seguretat privada en relació amb l'objecte de protecció i la seua actuació pertinent.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

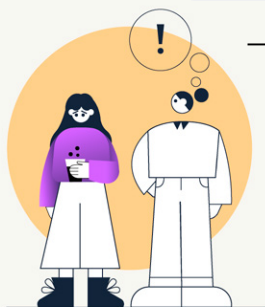
PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

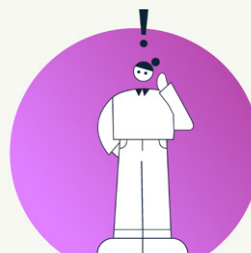
SITUACIÓ B: ASSETJAMENT SEXUAL AMB VULNERABILITAT QUÍMICA

B.1 ATENCIÓ A LA PERSONA ASSETJADA

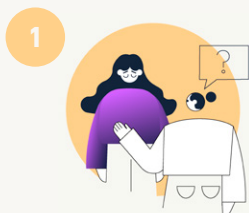
1

SI DETECTES QUE LA PERSONA ASSETJADA ESTÀ SOLA I MOSTRA SIGNES DE SUBMISSIÓ QUÍMICA O D'INGESTA D'ALCOHOL O DROGUES, BUSCA A ALGUNA PERSONA AMB QUI HAJA VINGUT I ASSEGURA'T QUE NO ES QUEDA SOLA NI MARXA SOLA DE LA SALA I, EN CAS NECESSARI, AVISA AL PERSONAL D'ATENCIÓ I ESTÀ ALS SERVICIS D'EMERGÈNCIA.

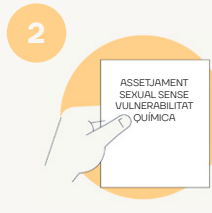

2

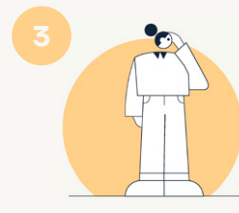
SI DETECTES QUE ALGÚ S'ACOSTA AMB INTENCIONS SEXUALS A UNA PERSONA AMB SIGNES DE SUBMISSIÓ QUÍMICA O D'INGESTA D'ALCOHOL O DROGUES, O INSISTIX QUE ESTA CONTINUE BEVENT O A ESTABLIR CONTACTE AMB ELLA, ACOSTA'T A LA PERSONA AFECTADA I PREGUNTA-LI:

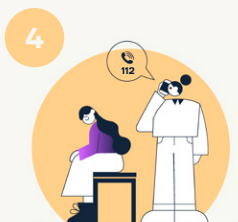
A SI NO TÉ UNA FALTA MOLT GREU DE CONSCIÈNCIA, ANEM A PASSOS 2 I 3.
B SI ESTÀ QUASI INCONSCIENT I SOLA, PAS 4
C SI VOL ANAR-SE I ESTÀ SOLA O ACOMPANYADA, PAS 5

SI NO TÉ UNA FALTA MOLT GREU DE CONSCIÈNCIA, ACTUA COM HO FARIES EN UN CAS D'ASSETJAMENT SEXUAL SENSE VULNERABILITAT QUÍMICA (PUNT A.1).

BUSCA I AVISA A ALGUNA PERSONA AMB QUI HAJA VINGUT

SI NO ES TROBA A CAP ACOMPANYANT I ESTÀ QUASI INCONSCIENT, EL PERSONAL D'ATENCIÓ LA PORTARÀ A UN ESPAI TRANQUIL I AVISARÀ A EMERGÈNCIES SANITÀRIES I POLICIAIS.

SI LA PERSONA ASSETJADA VOL ANAR-SE'N I ESTÀ SOLA, INTENTA QUE ESPERE ALS SERVICIS D'EMERGÈNCIA. I SI ESTÀ ACOMPANYADA, INTENTA PRENDRE TOTES LES DADES POSSIBLES PER A FACILITAR-L'ELS A LES FORCES DE SEURETAT QUAN ARRIBEN AL LOCAL.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ B: ASSETJAMENT SEXUAL AMB VULNERABILITAT QUÍMICA

B.2 ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMpte ASSETJADOR

PER A TOT EL PERSONAL DEL LOCAL O PERSONAL DE SEGURETAT

ATÉS QUE ÉS CONVENIENT QUE ESTA PERSONA SIGA IDENTIFICADA, AVISA IMMEDIATAMENT A LES FORCES I COSSOS DE SEGURETAT PERQUÈ PROCEDISQUEN A LA SEUA IDENTIFICACIÓ PLENA I A LA INSTRUCCIÓ DE LA CORRESPONENT ACTUACIÓ.

EN TOT CAS, EL PERSONAL DE SEGURETAT ACTUARÀ SEGONS EL QUE ES DISPOSA PER L'ART. 32 DE LA LLEI DE SEGURETAT PRIVADA EN RELACIÓ AMB L'OBJECTE DE PROTECCIÓ I LA SEUA ACTUACIÓ PERTINENT.

LLEI DE
SEGURETAT PRIVADA
ART. 32

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/3

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ C : AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ

C.1 ACTUACIONS BÀSIQUES DE CARÀCTER IMMEDIAT

Qui detecte derivarà directament a la víctima al personal d'atenció i s'iniciarà la posada en marxa dels passos establits següents:

La resta del personal:

- Precintarà o assegurarà la zona en la qual ha tingut lloc l'agressió sexual o la violació per a preservar el màxim possible de proves perquè estes són de gran rellevància per a les actuacions posteriors que es puguin realitzar a nivell policial i judicial.
- Preguntarà a les persones properes al lloc on, suposadament, han ocorregut els fets per si hagueren vist alguna cosa i si fora així, intentarà que no es vagin fins a l'arribada dels servicis policials.
- Si el presumpte agressor està localitzat cal intentar impedir que se'n vaja del lloc i detindre'l en el cas que es tracte de delictes flagrants. En cas que se n'haja anat cal aconseguir-ne descripció física, vestimenta i si se sap la direcció que ha pres, a través de possibles testimonis o personal del local per a facilitar estes dades immediatament a la policia, i si esta no ha arribat encara, cridarà a emergències per a facilitar de manera àgil estes dades.
- Referenciar que mentre tot això es realitza, la víctima, la seua protecció i la seua comoditat serà la nostra prioritat, i haurà d'estar tot moment acompanyada pel personal d'atenció.
- En estos casos, és important tindre en compte que els contactes sexuals que es mantenen sense consentiment degut a la falta de consciència de la víctima, per consum autònom o induït de substàncies, són constitutius de delictes i s'inclouen en esta categoria.

C.2 ATENCIÓ A LA PERSONA AGREDIDA

- 1. Qui detecte la situació atendrà la persona agredida al més prompte possible, parlarà amb ella i s'assegurarà que no corre cap perill immediat.
- 2. Si qui l'atén en primera instància no és la persona responsable de l'atenció, avisarà o farà que avisen al personal d'atenció i acompanyarà a la persona agredida a l'espai habilitat per a estos casos.
- 3. El personal d'atenció comprovarà que la persona agredida està en condicions que se l'informe i actuarà segons el que es disposa a continuació:
 - a) Li preguntarà a la persona agredida si té alguna persona de confiança en el local perquè l'acompanye durant l'atenció.
 - b) Li preguntarà si vol sol·licitar l'assistència dels servicis mèdics d'urgència i també de les FFCCS (cal dir-li que fer-ho no implica la denúncia, sinó només una atenció professional i que és important).
 - c) En cas que requereisca assistència sanitària, telefonarà al 112 per a sol·licitar servicis mèdics d'urgència. Si és necessari o si la víctima ho vol, estes s'encarregaran de traslladar-la a urgències de l'hospital de referència.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

d) Si no vol que acudisquen els serveis d'urgència al local, li explicarà que té l'opció de rebre assistència mèdica, i que, si ho preferix, li demanarà un taxi per a traslladar-la a l'hospital de referència de la ciutat (en l'apartat de recursos d'urgència).

e) Si rebutja l'assistència de les FFCCS en eixe moment, se l'informarà que pot ser atesa amb posterioritat per personal especialitzat. Se li entregarà el díptic informatiu amb els recursos per a víctimes i se li esmentarà que la Policia Local de València compta amb un servei especialitzat en violència de gènere i sexual: el Grup GAMA.

f) No obstant això, s'informarà la víctima que l'empresa responsable té l'obligació de comunicar l'incident a la Policia.

g) Si la víctima decidix denunciar en eixe moment però rebutja l'atenció dels serveis mèdics d'urgència o de la Policia en el local, el personal d'atenció s'assegurarà que no marxa sola i li aconsellarà que vaja a interposar la denúncia amb alguna persona de confiança. Si ho desitja, li facilitarà un taxi i intentarà que puge al vehicle amb alguna persona de la seua confiança.

h) Li transmetrà que la prioritat és el respecte als seus temps i a les seues necessitats però també li farà saber que les proves són importants i poden ser efímeres, per la qual cosa seria convenient anar a l'hospital per a un reconeixement i la realització de l'informe mèdic pertinent, que després podrà utilitzar si es decidix a denunciar, a més de que també és important per a protegir-se de qualsevol malaltia de transmissió sexual. Li explicarà que en el díptic informatiu que se li ha proporcionat trobarà la informació de tots els serveis d'atenció i recuperació als quals pot recórrer en cas que necessite assessorament o acompanyament emocional i psicològic posterior.

i) Si el personal d'atenció comprova que la persona agredida no està en condicions que se l'informe, telefonarà al 112 per a sol·licitar els serveis mèdics d'urgència.

C.3 ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMpte AGRESSOR

- Qualsevol persona usuària o personal del local podria retindre al presumpte agressor sempre que se'l sorprenga in fraganti o a punt de cometre el delictes d'agressió sexual o violació (article 490 de la Llei d'enjudiciament criminal) o donarà avis immediat al personal de seguretat, que té l'obligació de detindre al presumpte agressor, però també pot detindre a un sospitós per a posar-lo immediatament a la disposició de les Forces i Cossos de Seguretat (article 32 de la Llei 5/2014, de 4 d'abril, de seguretat privada).
- Si no se sorpren el presumpte agressor in fraganti o a punt de cometre el delictes, però la persona agredida pot facilitar una descripció molt clara d'este, el personal el buscarà pel local o recinte i el posaran a disposició de la Policia. Esta manera de procedir només es durà a terme si, d'una banda, es té una descripció clara de la persona i es creu que hi ha alguna possibilitat de trobar-la fàcilment i, per una altra, si es disposa de suficient personal per a mantindre a la víctima acompanyada i atesa correctament en tot moment pel personal d'atenció i esta es mostra serena per a poder facilitar una descripció.
- Cal recordar que, davant d'esta situació, la prioritat és l'atenció a la víctima i no la persecució del delictes però és important poder identificar al presumpte agressor o agressors d'alguna manera per a les actuacions posteriors pertinents.

Signat electrònicament per:

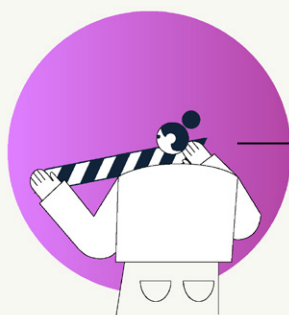
Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

SITUACIÓ C: AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ

C.1 ACTUACIONS BÀSIQUES DE CARÀCTER IMMEDIAT

QUI DETECTE DERIVARÀ DIRECTAMENT A LA VÍCTIMA AL PERSONAL D'ATENCIÓ, MENTRE QUE LA RESTA DEL PERSONAL POSARÀ EN MARXA ELS SEGÜENTS PASSOS:

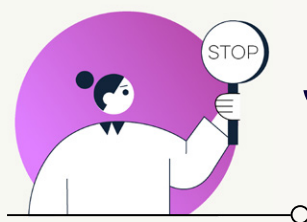

1

PRECINTA O ASSEGURA LA ZONA EN LA QUAL HA TINGUT LLOC L'AGRESSIÓ SEXUAL O LA VIOLACIÓ PER A PRESERVAR EL MÀXIM POSSIBLE DE PROVES.

PREGUNTA A LES PERSONES PRÒXIMES AL LLOC ON, SUPOSADAMENT, HAN OCORREGUT ELS FETS PER SI HAGUEREN VIST ALGUNA COSA I SI FORA AIXÍ, INTENTA QUE NO ES VAGEN FINS A L'ARRIBADA DE LES FORCES I COSSOS DE SEGURETAT.

2

3

SI EL PRESUMpte AGRESSOR ESTÀ LOCALITZAT CAL INTENTAR IMPEDIR QUE ES VAJA DEL LLOC I DETINDRE'L EN EL CAS QUE ES TRACTE DE DELICTE FLAGRANT. EN CAS QUE HAJA MARXAT CAL ACONSEGUIR DESCRIPCIÓ FÍSICA, VESTIMENTA I SI SE SAP LA DIRECCIÓ QUE HA PRES, A TRAVÉS DE POSSIBLES TESTIMONIS O PERSONAL DEL LOCAL PER A FACILITAR ESTES DADES IMMEDIATAMENT A LA POLICIA, I SI ESTA NO HA ARRIBAT ENCARA, TELEFONARÀ A EMERGÈNCIES PER A FACILITAR DE MANERA ÀGIL ESTES DADES.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

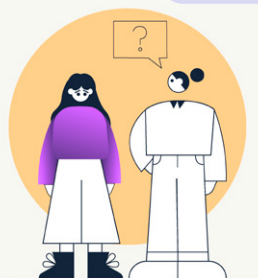
PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ C: AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ

C.2 ATENCIÓ A LA PERSONA AGREDIDA

1

QUI DETECTE LA SITUACIÓ ATENDRÀ LA VÍCTIMA AL MÉS PROMPTÉ POSSIBLE, PARLARÀ AMB ELLA I S'ASSEGURARÀ QUE NO CORRE CAP PERILL IMMEDIAT.

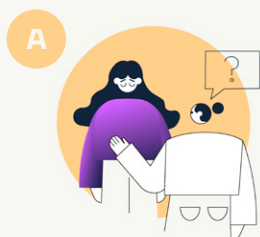
SI QUI L'ATÉN EN PRIMERA INSTÀNCIA NO ÉS LA PERSONA RESPONSABLE DE L'ATENCIÓ, AVISARÀ O FARÀ QUE AVISEN A ESTA PERSONA I ACOMPANYARÀ A LA PERSONA AGREDIDA A L'ESPAI HABILITAT PER A ESTOS CASOS.

2

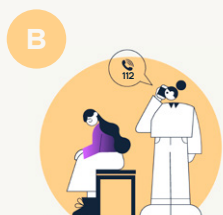

3

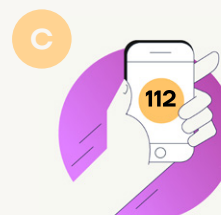
EL PERSONAL D'ATENCIÓ COMPROVARÀ QUE LA PERSONA AGREDIDA ESTÀ EN CONDICIONS QUE SE L'INFORME I ACTUARÀ SEGONS EL QUE ES DISPOSA A CONTINUACIÓ:

PREGUNTA A LA PERSONA AGREDIDA SI TÉ ALGUNA PERSONA DE CONFIANÇA EN EL LOCAL PERQUÈ L'ACOMPANYE DURANT L'ATENCIÓ.

PREGUNTA-LI SI VOL SOL·LICITAR L'ASSISTÈNCIA DELS SERVICIS MÈDICS D'URGÈNCIA I TAMBÉ DE LES FORCES I COSSOS DE SEURETAT. EXPLICA-LI QUE ÉS IMPORTANT UNA ATENCIÓ PROFESSIONAL I QUE AIXÒ NO IMPLICA NECESSÀRIAMENT LA DENÚNCIA.

SI COMPROVES QUE LA PERSONA AGREDIDA NO ESTÀ EN CONDICIONS QUE SE L'INFORME, TELEFONA AL 112 PER A SOL·LICITAR ELS SERVICIS MÈDICS D'URGÈNCIA.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

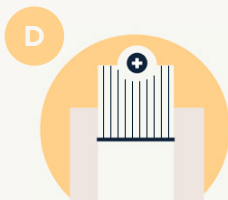
PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ C: AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ

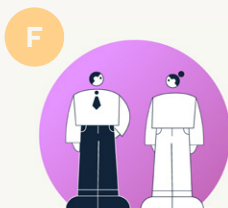
C.2 ATENCIÓ A LA PERSONA AGREDIDA

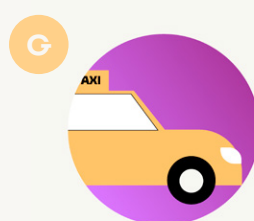
SI REBUTJA L'ASSISTÈNCIA URGENT EN EL LOCAL, SE L'INFORMARÀ SOBRE L'OPCIÓ D'ATENCIÓ MÈDICA I SE LI OFERIRÀ UN TAXI PER A PORTAR-LA A L'HOSPITAL DE REFERÈNCIA.

SI REBUTJA L'ASSISTÈNCIA DE LES FORCES I COSSOS DE SEGURETAT EN AQUEIX MOMENT, INDICA-LI QUE POT SER ATESA AMB POSTERIORITAT PER PERSONAL ESPECIALITZAT I SE LI ENTREGARÀ EL DÍPTIC INFORMATIU AMB ELS RECURSOS PER A VÍCTIMES, ESMENTANT-LI QUE LA POLICIA LOCAL DE VALÈNCIA COMPTA AMB EL GRUP ESPECIALITZAT GAMA PER A ESTOS CASOS.

NO OBSTANT AIXÒ, INFORMA LA VÍCTIMA QUE L'EMPRESA RESPONSABLE TÉ L'OBLIGACIÓ DE COMUNICAR L'INCIDENT A LA POLICIA.

SI LA VÍCTIMA DECIDIX DENUNCIAR PERÒ REBUTJA L'ATENCIÓ DELS SERVICIS MÈDICS O DE LA POLICIA EN EL LOCAL, ASSEGURA'T QUE NO MARXA SOLA I SE LI ACONSELLARÀ QUE L'ACOMPANYE ALGUNA PERSONA DE CONFIANÇA PER A INTERPOSAR LA DENÚNCIA. SI HO DESITJA, SE LI FACILITARÀ UN TAXI A ELLA I QUI L'ACOMPANYE.

INFORMA A LA VÍCTIMA QUE RESPECTES ELS SEUS TEMPS I NECESSITATS, PERÒ QUE ÉS IMPORTANT RECAPTAR TOTES LES PROVES MÈDIQUES EL MÉS PROMPTE POSSIBLE I QUE ÉS CONVENIENT QUE ACUDISCA IMMEDIATAMENT A L'HOSPITAL. EN EL DÍPTIC TROBARÀ SERVICIS A LA SEUA DISPOSICIÓ PER A L'ATENCIÓ I RECUPERACIÓ POSTERIORIS QUE LI SERAN D'UTILITAT.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

SITUACIÓ C: AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ

C.3 ACTUACIÓ DAVANT EL PRESUMPT E AGRESSOR

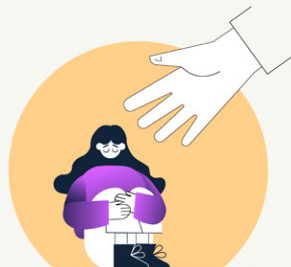
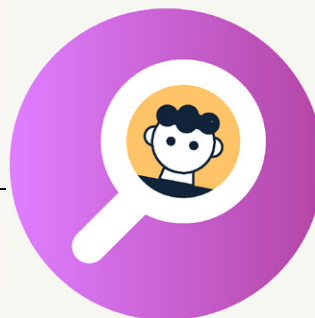

1

SI SE SORPRÉN UN PRESUMPT E AGRESSOR INFRAGANT I O A PUNT DE COMETRE EL DELICTE D'AGRESSIÓ SEXUAL O VIOLACIÓ, QUALSEVOL PERSONA DEL LOCAL PODRIA RETINDRE' L O ALERTARÀ IMMEDIATAMENT AL PERSONAL DE SEGURETAT O A LES FORCES I COSSOS DE SEGURETAT, QUE PROCEDIRAN A LA SEUA DETENCIÓ.

SI NO S'HA POGUT DETINDRE AL PRESUMPT E AGRESSOR PERÒ LA PERSONA AGREDIDA ESTÀ EN CONDICIONS DE FACILITAR UNA DESCRIPCIÓ MOLT CLARA D'ESTE, EL PERSONAL EL BUSCARÀ PEL LOCAL O RECINTE I EL POSARÀ A LA DISPOSICIÓ DE LA POLICIA. ESTA ACCIÓ NOMÉS ES DURÀ A TERME SI ES TÉ UNA DESCRIPCIÓ CLARA DEL PRESUMPT E AGRESSOR, SI ES OREU QUE ES POT TROBAR FÀCILMENT I SI ES DISPOSA DE SUFICIENT PERSONAL PER A ACOMPANYAR I ATENDRE CORRECTAMENT LA VÍCTIMA EN TOT MOMENT

2

CAL RECORDAR QUE, DAVANT ESTA SITUACIÓ, LA PRIORITAT ÉS L'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA I NO LA PERSECUCIÓ DEL DELICTE PERÒ ÉS IMPORTANT PODER IDENTIFICAR AL PRESUMPT E AGRESSOR O AGRESSORS D'ALGUNA MANERA PER A LES ACTUACIONS POSTERIORS PERTINENTS.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

RECURSOS PER A LA DERIVACIÓ

/4

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

/4

RECURSOS PER A LA DERIVACIÓ

Recursos per a activar davant una emergència:

- ☎ **112 EMERGÈNCIES**
- ☎ **092 Policia Local**
- ☎ **091 Policia Nacional**
- ☎ **062 Guàrdia Civil** (en demarcació de pedanies de València)
- ☎ **ODAM.** Oficina de denúncies i atenció a la dona de València. 24 hores. **Tel. 963 821 608- 962 754 634.**
- **Servicis Sanitaris:**
 - Centres Sanitaris del Departament de València Clínic – La Malva-Rosa
 - Centres Sanitaris del Departament de València Arnau de Vilanova Llíria
 - Centres Sanitaris del Departament de València La Fe
 - Centres Sanitaris del Departament de València - Hospital General
 - Centres Sanitaris del Departament de València Dr. Peset

Recursos d'informació, assessorament i atenció 24 hores a víctimes de violència sexual:

- ☎ **900 22 00 22 - Centre d'atenció integral 24 hores a víctimes de violència sexual**
- ☎ **900 580 888 - Centre Dona** 24 hores de València
- ☎ **016 Delegació del Govern contra la Violència de Gènere:**
 - Tel. 016, que pot atendre en diversos idiomes.
 - Whatsapp 600 000 016, que també facilita l'atenció a dones sordes.
 - 016 en línia: 016-online@igualdad.gob.es
- ☎ **900 505 550 - OAVD** (Oficina d'Assistència a Víctimes del Delicte). Ciutat de la Justícia de València. Consultes d'urgència, disponibilitat 24 hores.

Servicis d'atenció i recuperació municipals:

- **Espai Dones i igualtat.** Tel. 962 087 475 - 962 087 476.
- **Unitat d'Igualtat del Marítim.** Tel. 962 065 251 - 962 065 205
- **Unitat d'Igualtat de Torrefiel-Orriols.** Tel. 963 211 653 - 963 211 654
- **ONDIS (Oficina de No Discriminació).** Tel. 963 210 960 - 963 216 594

Altres recursos per a l'atenció a víctimes de violència sexual:

- ☎ **963 943 069 - CAVAS** (Centre d'Assistència a Víctimes d'Agressions Sexuals)- Servici conveniat amb l'Ajuntament de València.
- ☎ **961 927 154 - OAVD** (Oficina d'Assistència a Víctimes del Delicte). Ciutat de la Justícia de València. Consultes horari laboral.

Transport 24 hores:

- **Servici de Taxis.** Disposen del codi Alfa-Sierra per a comunicar a la Policia que transporten a una víctima d'agressió sexual.
- **Autobusos EMT:**
 - **Parades violeta:** en horari nocturn, les usuàries que ho desitgen poden sol·licitar parades a demanda al llarg de l'itinerari de la línia corresponent.
 - **Protocol contra la violència sexual de l'EMT:** davant algun cas de violència sexual es pot informar directament el personal de conducció o comunicar-se per Whatsapp i Telegram al 628 051 047 (Dilluns a divendres en horari de 8 a 21 hores i dissabte de 9 a 14 h).

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

SEGUIMENT I AVALUACIÓ
DEL PROTOCOL

/5

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/5 SEGUIMENT I EVALUACIÓ DEL PROTOCOL

/5

SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL
PROTOCOL

El seguiment i l'avaluació de la implementació del protocol ha de ser a nivell qualitatiu i quantitatiu. Les empreses que s'adherisquen al protocol procuraran reunir-se dues vegades a l'any amb l'ajuntament per a realitzar el seu seguiment i valoració, on es valoraran els casos detectats i atesos, els materials disponibles i altres elements clau que permeten conèixer el grau d'implementació real en els espais adherits. D'acord amb esta valoració, l'Ajuntament de València, juntament amb cada empresa, determinarà els aspectes necessaris per a la seua correcta continuïtat. En el cas dels festivals o activitats d'oci i entreteniment que s'organitzen esporàdicament, es farà una valoració prèvia de com cal desplegar el protocol abans de desenvolupar-lo i una segona valoració just després de la seua finalització.

Tots aquells espais d'oci i entreteniment que s'hi adherisquen, podran realitzar les consultes que precisen i es coordinaran per al seguiment i la supervisió amb l'adreça de correu electrònic habilitada a este efecte:

contralaviolenciasexual@valencia.es

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLux NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

COMPROMÍS “ACÍ ACTUEM”

/6

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

PROTOCOL ACÍ ACTUEM

/6 COMPROMÍS ACÍ ACTUEM

16

COMPROMÍS "ACÍ ACTUEM"

6.1. COMPROMÍS DE L'AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

L'Ajuntament de València es compromet al següent:

- Oferir la formació adequada per a les i els professionals de les empreses d'oci i entreteniment que s'adherisquen a este protocol, que es realitzarà dos vegades a l'any amb la finalitat que es puga anar formant el personal segons la rotació i necessitats de personal de nova incorporació.
- Facilitar la incorporació de recursos de derivació per al suport als espais adherits (convenis, etc.).
- Facilitar la coordinació dels locals adherits.
- Donar publicitat als locals adherits a este protocol i facilitar un distintiu que l'acredite.
- Anar actualitzant el protocol per a adequar-lo a les necessitats detectades o sobrevingudes.
- Dissenyar i proporcionar els materials en suport físic i/o digital necessaris als espais adherits.
- Dissenyar les campanyes de difusió del Protocol "Ací actuem" o contra la violència sexual que es considere oportunes.

6.2. COMPROMÍS DE L'ESPAI D'OCCI I ENTRETENIMENT.

L'espai d'oci i entreteniment que s'adherisca a este protocol es compromet al següent:

- A assistir a la formació que organitze l'Ajuntament i assegurar-se que tot el personal al seu càrrec la rep si es van produint noves incorporacions.
- A complir amb el que s'establix en este protocol encara que supose adaptar torns de personal, espais, etc.
- A utilitzar i a difondre de manera visible els materials que l'ajuntament posa a la seua disposició.
- A sumar-se a les campanyes que realitze l'ajuntament sobre este protocol i sobre violències sexuals.
- A implementar la informació actualitzada en el que concernix el protocol.
- A intentar assistir a les reunions de coordinació que considere necessàries l'Ajuntament.
- A presentar una memòria semestral, segons el model i les instruccions que facilitarà l'ajuntament, que inclourà, entre altres, les incidències que s'hagen produït:
 - Si les incidències són lleus, es recolliran en la memòria semestral.
 - Si es tracta d'incidents de gravetat i tipificats com a delictes, hauran d'informar l'ajuntament en un termini màxim de 72 hores des que es va produir el mateix a més d'incloure-les en la memòria semestral.

L'ajuntament facilitarà i donarà suport a les empreses per al correcte compliment d'estos compromisos.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuLx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

RECOMANACIONS DE MESURES
GENERALS PER AL FOMENT DE LA
IGUALTAT DE DONES I HOMES

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

17

RECOMANACIONS DE MESURES GENERALS PER AL
FOMENT DE LA IGUALTAT DE DONES I HOMES

MÉS ENLLÀ DE LES ACTUACIONS BÀSIQUES PER A APLICAR EL PROTOCOL EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ, ELS ESPAIS QUE S'ADHERISQUEN PODEN FER UN PAS MÉS I FOMENTAR LA IGUALTAT DE DONES I HOMES APLICANT LES RECOMANACIONS SEGUENTS:

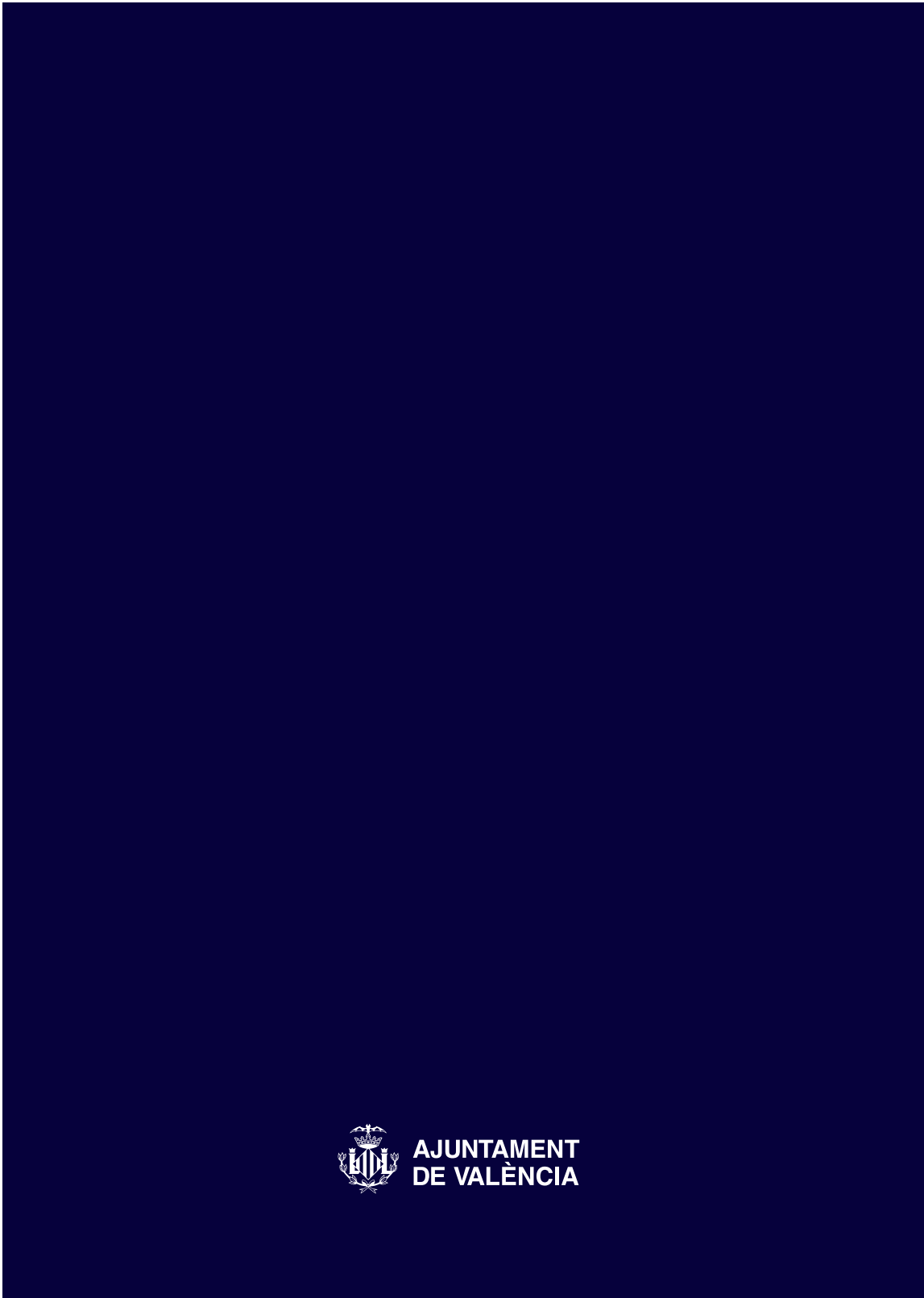
- 7.1 Promoure la presència equilibrada de dones i homes en els càrrecs de responsabilitat i de presa de decisions de l'empresa.
- 7.2 Promoure la presència equilibrada de dones i homes com a protagonistes en la programació de les activitats musicals, recreatives i artístiques en els locals d'oci i entreteniment.
- 7.3 En les comunicacions i per a les campanyes de publicitat per part de l'empresa seria desitjable a més:
- Utilitzar sempre un llenguatge no sexista que esmente explícitament i per igual a dones i a homes.
 - Mostrar la pluralitat de dones respecte a l'edat, procedència, discapacitat o cànons estètics i intentar la visibilització de les dones en espais i àmbits en els quals es troben infrarepresentades.
 - Trencar rols i estereotips sexistes, per al que es cuidaran les característiques d'imatges de dones i d'homes quant a grandària, posició i activitat que desenvolupen.
 - No mostrar a les dones de manera vexatòria, bé utilitzant particular i directament el seu cos o parts del mateix com a mer objecte, ni utilitzar la seua imatge de manera sexualitzada o associada a comportaments estereotipats.
- 7.4 Mantindre actualitzat el protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe de l'empresa i la formació al personal, així com establir una forma d'eixida que garantisca la seguretat de les seues treballadores, una vegada finalitzats els seus torns.
- 7.5 Disposar d'un Pla d'igualtat de dones i homes en l'empresa encara que no compte amb el mínim legal exigít de treballadores i treballadors per a això i, en la mesura que siga possible, comptar a més amb el distintiu o visat d'este pla o de les mesures d'igualtat que atorga l'administració competent.

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731

Id. document: wuUx NdHQ C4On NX75 FYmw iHN5 fEg=
CÒPIA INFORMATIVA (NO VERIFICABLE EN SEU ELECTRÒNICA)

Signat electrònicament per:

Antefirma	Nom	Data	Emissor cert	Núm. sèrie cert
LA SECRETÀRIA TITULAR DE LA JUNTA DE GOVERN LOCAL	MARIA JOSE FERRER SAN SEGUNDO	30/05/2025	ACCVCA-120	11293792315637100491 5645275984472119731